

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 16 του Γενάρη 1905 | ΓΡΑΦΕΙΑ Όδου Οικονόμου: αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 131

Ο ΠΑΠΑ - ΓΚΑΠΟΝΥ

... «Κείνη την ημέρα θίποθίνω, μά πρέπει να χυθεί αίμα για να θριαμβήσει η Έλευθερία!»

Λόγια του Παπα-Γκαπόνυ αυτά — του παπα που με το Σταυρό και με τις Άγιες εικόνες στα χέρια, τραβάει μπροστά στη φωτιά, σέροντας ξοπίσω του τους διψασμένους για λευτεριά εγγάτες. Δε χειροκροτούμε για όσα γίνονται σήμερα στη Ρωσία, αλλά και δεν το κρύβουμε πως ό,τι κι αν καταδικάζουμε τους Ρώσους που πολεμάνε την πατρίδα τους, σήμερα ίσα ίσα που η πατρίδα τους πολεμείται άγρια κι αποτελεσματικά από εχθρό πανίσχυρο, άλλο τόσο καταδικάζουμε και κείνους που αναγκάζουμε το Ρώσο εγγάτη να πολεμήσει για την άτομική του λευτεριά, πριν σκεφτεί να πολεμήσει για την πατρίδα του.

Να με δυο λόγια η κρίση μας για ό,τι γίνεται σήμερα στη Ρωσία. Από όλους όμως τους παληκαράδες της που πολεμάνε και σφάζονται, είτε στη Μαντζουρία για το μεγαλείο της Πατρίδας τους, είτε στους δρόμους της Πετρούπολης και της Μόσχας για τον ανθρωπισμό τους, μονάχα τον Παπα-Γκαπόνυ τους ζουλίβουμε.

Ένα τέτιονε παπά λαχταρούσαμε και μεις. Έναν άνθρωπο με τη θέληση και με το θάρρος και με την άρσωση του Παπα-Γκαπόνυ. "Ας μη φοβάει ράσα. "Ας φοβάει ζουστανέλλα, βράκες, φράγκικα, Μακεδονίτικα, ό,τι διάολο θέλει. Μά νάνακι στη ψυχή Παπα-Γκαπόνυ. Και να τραβήξει μπροστά, και να μας σύρει πίσω του, γιομάτους θέληση και γνώση και παληκαριά, στη φωτιά. "Τί μας νοιάζει τί γίνεται σήμερα στη Ρωσία; Τί γίνεται δω, μπροστά στα μάτια μας, να κοιτάζουμε. Μουζίκιοι και μεις του Διακλισμού και της Βουλευτοκρατίας δεν ζουπνάζουμε, δε σηκώνομαστε, μά περιμένουμε σαν άρσινοποτισμένον καταδικαι το τελειωτικό το χτύπημα.

Ένας Παπα-Γκαπόνυ χραιζόμαστε και για μας — και μακάρη να μας έβηε μια ώρ' άρχύτερα, όσο ό Δασκαλισμός κ' η Βουλευτοκρατία μας άφήνον να ναισάινουμε.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΚΑΙ Η „ΕΘΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ“

Ο κ. Γραμματέας της Έταιρίας η „Εθνική Γλώσσα“ μας έστειλε την Έτάρτη βράδι τάκόλουθο γράμμα:

Αριθ. 11

Κύριε Ταγκόπουλε,

Η Έταιρία η „Εθνική Γλώσσα“ στη δεύτερη παχτική συνεδρία της, άνθρσε στη Διοικητική Επι-

τροπή να σάς εδχαριστήσει για τον άγώνα που ως τώρα κάνετε για χάρη της Έθνικής γλώσσας, με την εδκή να εξακολουθήσετε στο πλάι της τον ίδιο άγώνα σύμμαχος και ύποστηρικτής της.

Αθήνα 11 Γενάρη 1905

Με την έντολή της Διοικ. Έπιτροπής
(Τ. Σ.) Ο Γραμματέας
Μ. ΜΑΛΑΚΑΚΗΣ

Στον κ. Γραμματία στείλαμε την ακόλουθη απάντηση:

Αθήνα 23 του Γενάρη 1905

Κύριε Γραμματέα,

Σας εδχαριστώ για το τιμητικό γράμμα σας και σας παρακαλώ να βεβαιώσετε από μέρος μου τους κ.κ. διαδοδς της Έταιρίας πως η εφημερίδα μου είναι στους όρισμούς τους, σ' ό,τι τήνε χρειαστούνε. Όσο κι αν κολακεύτημα για την μεγάλη τιμή

που μουκανε η Έταιρία να αναγνωρίσει πως ό «Νουμάς» άγωνίστηνε ίσια με τώρα για την Έθνική γλώσσα, (σ' εποχή μάάλιστα που τόσο άλλοι, όξω βέβαια από την Έταιρία κι από τον κοινόν άγώνα μας, φωνάζουνε πως ό «Νουμάς» άγωνίζεται να ληστεύει τους πλούσιους δημοτικιστές και να πλουτίζει τον διευθυντή του) δε μπορώ, άφοδ' μου παρουσιάζεται τόσο καλή εδκαιρία, να μη σάς όμολογήσω πως η τιμή αυτή δεν άνήκει σε μένα προσωπικά, αλλά στο «Νουμά» — και «Νουμάς» θα πεί: Ψυχάρης, Πάλλης, Παλαμάς, Έφραιμότης, Φωτιάδης, Θεοτόκης και κάθε άλλος ξακουσμένος, η ταπεινός άκόμα για την ώρα, συνεργάτης του.

Πρόθυμος στις διαταγές σας
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
Διευθυντής του «Νουμά»

κ. Μ. Μαλακάση
Γραμματέα της «Εθνικής Γλώσσας» κτλ.

ΑΠ' ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ"

Χαράς εδγγέλια μας είχε στο προπερασμένο του φύλλο ό «Νουμάς» με τον πρωτοχρονιάτικο διαγωνισμό του: Να γραφτή ένα βιβλιάρκι ανθρωπινό, το πρώτο που θα πιάση στο χέρι του το παιδί, το πρώτο που θα διαβάσουν της νέας γενιάς τα Έλληνόπουλα. Καλλίτερο απ' αυτό δώρο δε μπορούσε να γίνη, γιατί έρχεται να γυαλίση ίσα ίσα την πρώτη μας ανάγκη. Κανένας δεν άρνείτο, πως καλή κι αξία είχε, και για την τέχνη κι έμορφαδά τους και για τη χρησιμότη τους στην ιδέα, τα πικά κ' έμμετρα λογοτεχνήματα, π' άπανωτά δημοσιεύονται στη ζηλεμένη κι έμορφή μας νεοελληνική γλώσσα — έλα όμως είχε για τους μεγάλους, κ' έπρεπε να έχουμε πρώτ' απ' όλα βιβλία για τα παιδιά. Έπίτηδες γι αυτά καμωμένα έχουμε μόνο κάτι τραγουδάκια του Πάλλη και της κ. Φουντουκλή ένα η δυο βιβλιάρκια.

Δεν ξέρω άλλα στην καθαρή δημοτική. Στη μισοδασκάλικη πάλι μπορεί να βοηθούν μερικές σελίδες με κάποιον αξία μέσα στη σειρά της «Διάπλασης», του περιοδικού. Για να μας χρησιμέψουν όμως, πρέπει να ξαναχυθούν στο καλούπι το δημοτικό. Έπίσης θα χραισίμευαν ίσως και πολλά από τα προωρισμένα για τους μεγάλους — και πιστεύω πως τόντις μπορούν να χρησιμέψουν άρκετά, απ' όσα είναι στη δημοτική έννοια — αν ήσαν με πειότερη άπλότη γραμμένα, με πειότερη τρυφεράδα, με λιγώτερες περιγραφές και κουραστικές πολυλογίες,

κοντολογής με πειότερη ποίηση και τέχνη. Γιατί δεν είναι το ζήτημα της γλώσσας μονάχα, παρ' ό,τι βρής πλάγι του και άλλα πολλά. Πολλές φορές άνόητα κι άσυνάρτητα πράματα σου παρουσιάζονται σοβαροντυμένα κ' είναι για τους μεγάλους τάχατες, ενώ δεν κάνουν για κανένα. Και πάλι άλλα, που μαγερεύονται για παιδιά, είναι τόσο κακοφτισμένα κι άτεχνα κι κουραστικά, που για να διαβάστούνε χραιζούνται γενναιότητα όχι παιδικήσια. Η άληθινή όμως ποίηση κ' η άληθινή τέχνη είναι επίσης εύκολόνωστα, στα παιδιά όπως και στους μεγάλους — όμωρς τρανό παράδειγμα. Σε πράματα που μπορούν όλοι να τα διαβάσουν, μονάχα του λεξικού ό πλούτος και λιγχι ό τρόπος, που θα μεταχειριτής για το παιδί, πρέπει να διαφέρουν. Τάλλα θάνα τα ίδια. Για να μην τα πολυλογούμε λοιπόν, έξόν που πρέπει νανε στη γλώσσα μας γραμμένα τα παιδίαστικά βιβλία, πρέπει νανε και με ποίηση και τέχνη, νανε δηλ. κι άπλά, χαριτωμένα, τρυφερά, λιγλόγα, μεθοδικά. Τέτοια χραιζέται το παιδί. Η άπλότη θα ταιριάζη με τη δική του φυσική άπλότη, τα λίγα κι άληθινά λόγια θα του δώσουν έβλικρίνεια και θα του πλάσουν το χαρκαττήρα, η μέθοδο θα του στρώση το μυαλό κ' η τρυφεράδα θα του τρυφεράνη την καρδιά.

X

Έμεις άντις αυτά τί έχουμε; Ό,τι άγκάθια

και τριβόλους θές, δ, τι σάχλας κι αναγοῦλες ἀγαπᾶς, κι δ, τι λογιῆς φελλάχικες φυλλάδες, ὅπως τὸ π, κι ὁ Δροσίνης. Κ' ἐλάτε νὰ κάνουμε μιὰ μικρὴ δουλειά, ἀν και δὲν εἶνε ὁ τόπος τῆς ἐδῶ, στὸ σύντομό μας ἄρθρο· νὰ δοῦμε μερικὰ ἀπ' τὰ δικὰ μας παιδιάστικα βιβλία και μερικὰ Ἑγγλέζικα. Μιὰ ματιά μόνο νὰ ρήξουμε.

Ἀνοίγω ἐν ἄλφαβητάρι δικό μας, τοῦ Γεωργαλά : Σὲ 14 ἀλάκερες σελίδες συλλαβίζει, μασσάει και ξαναμασσάει αὐτὲς ἐδῶ τίς σιχαμένες ψευτιές : ἴα, ὄτα, φόν, χήν, ῥόδον, μῦς. Τίποτ' ἄλλο. Ἐρχονται ὕστερα μερικὰ Ὀλλεντόρφικα : ἔχω ἴα, ὄτα, χήνας· ἔχετε ἐν ἴον, μίαν ῥοδὴν κτλ., παρακάτου κοπανίζει κάτι ἄλλες λέξεις, συμμαζεύει τὰ δε δ ε δ α γ μ ε ν κ γ ρ ἄ μ μ α τ α και τ ἄ ς δε δ ε δ α γ μ ε ν α ς δι φ ἴ ο γ γ ο υ ς, κἀνει πρότασες σὺν αὐτῆς : αἱ ὄραται εἰλαίαι ὁ πούς, τὸ οὔς, ὁ ὄδους τοῦ βοός· εἶρον τὸν υἶόν τοῦ θείου σου, ἡ και πειὸ σορῆς : τὸ εὐζωμον εἶνε εἶδος φυτοῦ ἀρωματικοῦ· εἶδες ποτε λευκάς μυίας ; ὁ ψιτακὸς και ὁ κόκκυξ εἶνε πτηρὰ ἀναροχηρικά· δέχθημι τὰς προσήσεις μου· οἱ ἄγγελοι εἶνε ἄϊλοι κτλ. και, νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ, γεμίζει ὁ ἀθεόφοβος 68 σελίδες χωρὶς νὰ κατορθώσῃ μίαν ἀληθινὴ και ζωντανὴ πρόταση.

Ἄς δοῦμε τώρα τὸ Ἑγγλέζικο : Πρῶτα πρῶτα ἔχει στὴ γραμμὴ ὄλα τὰ γράμματα μικρὰ και κεφαλαία. Ὑστερα ἔρχονται οἱ λέξεις cat (γάτα), hen (κόττα), dog (σκύλος) κτλ. μὲ τίς εἰκόνες τους σὲ μιστὴ σελίδα μοναχά. Ὑστερ' ἀμέσως σὲ δυὸ σελίδες ἕνα μάθημα. Ἡ γάτα και ὁ ποταμὸς, μὲ δυὸ μεγάλες και ζωηρῆς εἰκόνες. Νὰ ὄλο τὸ μάθημα, κἀθε πρόταση χωριστὰ σὲ μιὰ γραμμὴ : Ἀὐτὴ εἶνε μιὰ γάτα. Εἶνε μιὰ χοντρὴ γάτα. Μπορῶ νὰ δῶ τὴν οὐρὰ τῆς. Μπορῶ νὰ δῶ τὰ πόδια τῆς. Ἐχει μιὰ μακροὺ οὐρὰ. Ἐχει μαλακὰ πόδια. Ἡ γάτα βλέπει, ἕνα ποτάμι. Τρέχα, ποτάμι, τρέχα ! Ἡ δὲν τρέχῃς, ἡ γάτα θὰ σὲ πιάσῃ. Ἀὐτὸ εἶν' ἕνα ποτάμι : ἡ γάτα δὲν τὸ ἐπιπλεε. Φτάνει τόσο, γιατί ὄλο τὸ βιβλιαράκι μὲ τίς 20 σελίδες του τειοὺς εἶνε γεμάτο μὲ ζωντανὰ, φυσικὰ και χαριτωμένῃς πράγματα.

Πᾶμε τώρα πρακτάτου, στὸ πρῶτο ἀναγνωστικὸ :

Τὸ δικό μας ἔχει γιὰ πρῶτο μάθημα : Τὸ σχολεῖον· Ἐἴμι εἰς τὸ σχολεῖον. Εἰς τὸ σχολεῖον μανθάνω γράμματα. Ἐμαθὸν νὰ ἀναγιώσκω, νὰ γράφω, νὰ ἀριθμῶ, νὰ ἱερογραφῶ... Εἰς τὸ σχολεῖον ὑπάρχουν και οἱ διδάκοντες ἐμὲ και τοὺς συμμαθητὰς μου...

Τὸ σχολεῖον εἶνε οἰκοδόμημα. Τὸ σχολεῖον ἔχει τοίχους και. Ἄλλο μάθημα. Ἡ τράπεζα ἄλλο· Ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης Νικόλαος (!), Τὸ κολὸν παιδίον, κ' ἔτσι δὲ προχωροῦμε ἀπὸ σάχλα σὲ σάχλα.

Νὰ και τοῦ ἑγγλέζικου τὸ πρῶτο μάθημα : The see—saw (τὸ τραμπάλισμα, ὑποθέτω· εἰκόνα δὲν ἔχει). Κύταξέ με ! Εἴμι ἀπάνου στὸν ἀγέρα. Νὰ με, ἀρίνω και τὰ δυὸ χέρια και πάλε δὲν πέφτω.

Τώρα, Γιάννη, προσπάθα κ' ἐσύ. Ἐσὸν ἀνεβαίνεις κ' ἐγὼ κατεβαίνω.

Πρόσεχε, και κρᾶτα γερὰ ὅσο εἶσαι ψηλὰ στὸν ἀγέρα.

Τράμπια τραμπαλίζουμαι ! Πάνου και κάτω. Εἶνε πολὺ ἀστειὸ παιχίδι τὸ τραμπάλισμα.

Θέτε και δεύτερο ; Ὅριστε το μὲ τὴν εἰκόνα του, ὅπως και ὄλα τὰκόλουθα, ἐξὶν πολὺ λίγα : Ἡ γάτα πάνου σὲ δέντρο.

Κύτ' αὐτὴ τὴ γάτα ψηλὰ πάνου σὲ δέντρο.

Οἱ κιάλες γάτες κἀθονται σπύι. Πιάνουν ποταμικούς.

Ἀὐτὴ ὄμως ἡ γάτα σκαρφαλώνει σὲ δέντρα νὰ πιάσῃ πουλιά. Τὰ σκοιάνει και τὰ τρώει.

Ἐπάρχουνε γάτες ἄγριες, ποὺ ζοῦνε σὲ δάση. Περνοῦνε τὸν πειότερο κισρὸ τους πάνου σὲ δέντρα, ὅπου πιάνουν πουλιά και κλέβουν τίς φωνιές τους. Και τούτῃ ἡ γάτα εἶν' ἀπὸ κείνες μιά.

Πῶς σὰς φαίνονται τὰ μαθήματ' αὐτὰ ; Ὁ κἀκρὴνω λίγο, μὰ δὲ μπορῶ νὰ μὴν παραθέσω μερικὰ πράματ' ἀκόμη.

Κυτᾶξτε πῶς διδάσκει ἐπιστημονικὰ πράγματα σὲ μικρὸ παιδί ὁ ρωμαῖὸς δάσκαλος, ὁ παιδαγωγικὸς κιάλας μορφωμένος :

Παιδικὸς κῆπος. Γαξ. Β'. σελ. 84 : Ὁρίζων.

Ἐὰν σταθῶμεν εἰς ἀνοικτὸν μέρος τῆς ἐξοχῆς, τὸ μέρος εἰς τὸ ὅποιον περιορίζεται ἡ ὕδασις περὶξ ἡμῶν λέγεται ὀρίζων, ὁ ὅποιος φαίνεται ὡς κιάλας, χωρίζων τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τῆς γῆς. Ἐὰν ἀναβῶμεν ἐπὶ ἐπιώματός τιος, ὁ ὀρίζων φαίνεται μεγαλήτερος.

Τὸ μέρος τοῦ ὀρίζοντος, ἐκ τοῦ ὀπιόου ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, λέγεται ἀνατολή. Ἐὰν στρέψωμεν τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν ἀνατολήν, τὸ ὀπισθεν ἡμῶν μέρος τοῦ ὀρίζοντος λέγεται ὀπίς, διότι ἐκεῖ ὁ ἥλιος δύεται. Τὸ πρὸς τὴν ὀπίσαν χεῖρα λέγεται νότος ἢ μεσημβρία, τὸ δὲ πρὸς τὴν ἀριστερὴν ἀρκτος ἢ βορρᾶς.

Ἀνατολή, ὀπίς, βορρᾶς, νότος, εἶνε τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ ὀρίζοντος κτλ.

Ἀκούστε τώρα και τὸν Ἑγγλέζο γιὰ τὸ ἴδιο πράμα :

North, South, East, West.

Τὶ ὄρα εἶν' Ἐσθῆκε : Εἶνε δώδεκα· μεσημέρι. Αὐπὸν ἔλα στὸν κῆπο. Ποῦ εἶν' ὁ ἥλιος ; Ὑρίσει κατὰ κεῖ τὸ πρόσωπό σου. Κύττα στὸν ἥλιο. Αὐτοῦ εἶν' ἡ Νοτιά. Πάντα ἕμα εἶνε ἡ ὄρα δώδεκα και βλέπει πρὸς τὸν ἥλιο, τὸ πρόσωπό σου εἶνε κατὰ τὴ Νοτιά.

Ὑρίσει τώρα ζερβὰ μεριά. Κύττα μπρὸς σου. Εἶνε ἡ Ἀνατολή. Τὸ πρῶτ' κτλ. Δὲν ἀντιγράφω ὄλο τὸ μάθημα, γιατί' εἶνε περιττὸ

Ἄν ἀγαπᾶτε τελευταία νὰ συγκρίνετ' ἔτσι μιὰ ματιὰ και τὴν τρυφεράδα και τὴ φαντασία τῶ δικῶνε μας και τῶν ξένων, εἴριτε νὰ δῆτε κι αὐτὰ ἐδῶ τὰ λίγα : Σ' ἐν' ἀμερικάνικο ἀναγνωστικὸ (A Third Reader, Stickers) διαβάζω ἀνοίγοντας κατὰ τὴν τὴν στὸ μάθημα γιὰ τὸν κοῦκκο. It comes (τὸ πουλί, ὁ κοῦκκος) in the pleasant spring-time when leaves begin to peep from the buds, and when the flowers begin to smile in the green meadows. Ὁ κοῦκκος ἔρχεται, λείει, (στὴν Ἀγγλίξ) τὸν καιρὸ ποὺ τὰ λουλούδια ἀρχίζουν νὰ χαμογελοῦν στὶς πρασινάδες.

Ἀνοίγω κ' ἕνα δικό μας· Παιδικὴ Διάπλασι Δ' σελ. 38. Διαβάζω :

Τὸ ρινόμακτρον. Τὸ ρινόμακτρον εἶνε ἐν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὅποιον συντελεῖ εἰς τὴν καθαρότητα. Ἄλλοτε οἱ ἀνθρώποι ἔχον δυὸ ρινόμακτρα, τῶν ὀπιόν τὸ ἐν ἐκράτειν εἰς τὴν χεῖρα πρὸς ἐπίδειξιν και στολισμὸν, τὸ δὲ ἄλλο ἔθετον ἐν τῷ θυλακίῳ πρὸς ἐκαλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς σινός. Σήμερον δὲ κἀ τὸ ἐν κρατὶ μακτρον ἱερομοιοῦσι τιὰς νὰ μεταχειρισθῶσιν, ὅταν εἶνε ἀνάγκη. Συμφάνει ἐπίστε ἐντὺς οὐδηροδομικῆς ἢ ἱεροδομικῆς ἀρ. τῆς κτλ. Δὲν ἐξκολοῦθῃ γιατί' βασταί δυὸ σελίδες. Νὰ ἔρω, κι ἄλλο ἕνα :

Παπαμάρκου Β', μάθημα. Ἢ περιστέρᾶ : Ἢ περιστέρᾶ εἶνε σῆζογοι ἄριστοι τὰ ζεῖρη ποτὲ δὲν ἐρρίζουν, ποτὲ δὲν χωρίζονται. Ὅτιε ὁ σῆζογος, ἐν ὄσῳ ζῆ, ἀρίνει τὴν σῆζογὸν του· ὀτὲ ἡ σῆζογος τὸν σῆζογὸν τῆς. Μάλιστα, ὅταν ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο ἀποθάνῃ, ὁ ἄλλος συνήθως μένει ἐν χηρείᾳ, δὲν λαμβάνει ἄλλον σύντροφον εἰς τὴν ζωὴν του. Ἐπόσῳ ζῶσιν ἀγαπῶνται τρυφερώτατα καθαρίζονται και στυλί-

ΣΗΜΕΙΩΣΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΑ ΛΑΜΠΕΙ Ο ΗΛΙΟΣ

Πολὺ μοῦ ἀρέσουνε στὲ «Ν ο υ μ ε ς» ὅσα γράφει γιὰ τὴ γλώσσα και τὴ γραμματικὴ τῆς ἕνας ποὺ ὑπογράφει ὁ π ι σ τ ὸ ς σ ο υ φ ἴ λ ο ς Δ ἄ σ κ α λ ο ς (11 τοῦ Ἀπριλίῳ, σ. 8) ἢ και ἀπλὰ Δ ἄ σ κ α λ ο ς, ἀπὸ τὴν Κρήτη (17 τοῦ Ὀκτωβρίου, σ. 12). Μοῦ ἀρέσει και ποὺ τὰ βάζει πάντα μαζί μου· μὰ ἔρει τὸν τρόπο και τὰ λέει πολὺ φιλικὰ, πολὺ νόστιμα. Ἐδῶ συχνὰ ἔρχονται νέοι και μὲ βρίσκουνε, δηλαδὴ νέοι τριάντα, τριάντα πέντε χρονῶ κάποιους. Μοῦ δείχνουνε ἄρθρα ἢ βιβλία ποὺ πάνε νὰ δημοσιέψουνε· τοὺς τὰ διορθῶνω και στὸ ὕφος και στὴ γλώσσα. Γιὰ γλώσσα γαλλικὴ ὁ λόγος. Ἐχουνε τὴν καλοσύνη και μ' ἀκούνε· δὲν εἶδα νὰ μοῦ κάμουνε ποτὲ παρατήρηση, μήτε και νὰ συζητήσουνε πολὺ. Ὁ ἀ στο γ ἄ ζ ο υ ν τ α ι — ἔθικα, ἐνοσεῖται— πῶς ἀφτὸς και θὰ ἔρῃ και κἀπὼς θὰ μελέτησε, προτοῦ μιλῆσῃ. Μὰ στὴν Ἑλλάδα, ἔλεος ὁ κόσμος τὰ ἔρει ὄλα. Οἱ δασκάλοι ἔρουνε τὴ δημοτικὴ, ἀπὸ ἀποφασίσανε πῶς εἶνε χυδαία· οἱ δικοὶ μας

πάλε σὲ δάχτυλα τὴν παίζουνε, ἀφοῦ δὲν τολμῶ νὰ τοὺς πῶ τίποτι· ἕμα εἶπα, μοῦ ἀποδείξαν· πῶς ἔγω λάθος, ἢ ἕνα γιῶτα δὲν ἀλλάξανε. Τουλᾶχιστο δὲ θυμοῦμαι νὰ μᾶ κούσε κανένας. Και σὰς παρακαλῶ νὰ πετιέψετε πῶς δὲν τοὺς τὰ λέω μὲ τίς μπρουνιές, παρὰ μὲ τὰ χαμογέλά μου τὰ πὸς χαριτωμένα. Δὲν εἶναι και τὸ ζήτημα γιὰ μεγάλα πράματα, παρὰ γιὰ μικροδουλειὰς. Ἰσα ἴσα νὰ καταλάβετε ἀπὸ κεῖ ὡς και τὰ παραμικρὰ τῆς γραμματικῆς μᾶστορης ὁ καθένας. Ρωμισοῦνη.

Ὁ Κρητικὸς ὁ δάσκαλος τέτοιος δὲν εἶναι. Συζητᾶει ὁ ἄθρωπος, και συζητᾶει, σὰ νᾶχαμε νικήσει πέρα γιὰ πέρα και σὰ νὰ μᾶ ἀπόμνησκε μονάχα νὰ κανονίσουμε ὡς και τὰ καθέκαστα. Ἐγὼ τὰ λόγια του τὰ συλλογιόμαι, γιατί' ἐγὼ ἀκούω, μὲ θάρρητε· κάποτε κιάλας διορθῶνω. Δυὸ φορές μάλιστα, ὕστερες ἀπὸ τᾶρθρα τοῦ φίλου τοῦ Δασκάλου, κόντεφα και νᾶλλάξω. Ἐπειτα θυμῆθηκα ψάχνοντας γιὰ ποιῆς αἰτίες τᾶθαλα ὅπως τᾶχω. Ὁ ἀ τοῦ τίς ἐξιδιάλωω καμιά μέρα. Σήμερις ἄλλος εἶναι ὁ σκοπὸς μου. Μελετᾶ τὴ γλώσσα μας ὁ Δάσκαλος ὁ Κρητικὸς· και γὼ τὴ μελετῶ και νομίζω πῶς πρέπει νὰ τὴ μελετοῦμε ὄλοένα, ἔτσι νὰ καταλάβουμε τί ὄραίς και τί ἄγνωστη, δηλαδὴ τί ἀσυλλόγιστα καταφρονεμένην ποὺ εἶναι ἡ δημοτικὴ μας, τί φίνος ποὺ βγαίνει ὁ ἀπόμνησος ὁ διοργανισμὸς τῆς. Μιὰν ἀπλὴ σημειωσοῦλα λοιπὸν ἤθελα νὰ καταστρώσω σὲ μιὰ γωνίτσα τοῦ «Νουμά».

Στὴ Σελὴ τῶν Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν, και παραδί-

τώρα τὴ κολλητικὴ, μοῦ κάνουνε οἱ νέοι θεματογραφίαι, ὅπως εἶναι και συνήθεια. Τοὺς δίνω ἕνα θέμα, κι ἄφοτὸ μοῦ τὸ ξετυλίγουνε τὲ δ τι γλώσσα θέλουνε, καθαρῆς ἢ ἑλληνικῆς, γιατί' τοὺς μαθαίνω πῶς καθαρὸ ἑλληνικὴ, ἄλλῃ ἀπὸ τὴ δημοτικὴ δὲν ὑπάρχει. Πικρατῆρητα ἔρω πῶς οἱ περιστότεροι μοῦ γράφανε και φρασῶλες καθῶς εἶναι κ' ἡ ἀκόλουθ' ὅταν ὁ ἥλιος λάμπει.

Τὸ διορθῶνω, τὸ διορθῶνω, και πειδὴ δὲν ἔδριτκα γιὰ πὸς λόγο ἔπρεπε νὰ διορθῶθῃ, μοῦ ξαναβάζανε πάντα τὸ ἴδιο λάθος. Δηλαδὴ, λάθος ποὺ νὰ τῆς δὲν εἶταν· μὰ δὲν εἶτανε ρωμαϊκὸ ἔμμεν μὲ χτυποῦτε ἀσκημα σῆφτι. Ἐνοιωθα, δίχως ἀκίμη νὰ καταλάβω τὸ γιατί', πῶς ἔπρεπε νὰ τὸ κάμουνε εἴτε· σὰ λάμπει ὁ ἥλιος, εἴτε· ὅταν ὁ ἥλιος λάμπει, ἔχ' ὄρω· ὅταν ὁ ἥλιος λάμπει, μὲ χωρισμένο τὸ σὺν ἀπὸ τὸ ρῆμα.

Γυρίβοντας κι ἀφοῦ τὸ συλλογιότῃκα θάρρῶ πῶς το βρῆκα.

Βέβαιο πῶς τὸ σὺν ἔχει στὴ δημοτικὴ τὴ σημασία ποὺ ἔχει και τὸ σὺν, ἢ τὸ ὄντας. Γιατί' τότες, μιὰ και λέμε· ὅταν ὁ ἥλιος λάμπει, νὰ μὴν ποῦμε και· ὅταν ὁ ἥλιος λάμπει, ποὺ πέφτει τὸ ἴδιο;

Εἶναι τὸ ἴδιο και δὲν εἶναι! Τὸ σὺν ἀφτὸ στὴ γλώσσα μας τὸ συνηθίζουμε κἀθε φορὰ ποὺ συγκρίνουμε δυὸ πρῶσωπα ἢ δυὸ πράματα τὲ ἕνα μὲ τᾶλλο· ἢ σύγκριση ὄμως γίνεται μὲ εὐσεπτικὸ ἢ ἐπιθετικὸ ποὺ ἔχει νόημα

ζουσι και τρέφουσι και ασπάζονται ο εις τον άλλον με τὰ βράμνη των, μινυρίζουσι γλυκύτατα, ὁμοῦ κἀθηναι κτλ. Δὲ μὲν νὰ προχωρήσω ἀπὸ τῆ γλύκα τῆς περιγραφῆς. Τρυφερά μὲν φορὰ καὶ λεπτὸ ἀστρημα, εἰ ;

X

Ἀλήθεια λοιπὸν εἶπ· ὁ Δροσίτης λέγοντας φελλάχικα τῶν παιδιῶν μας τὰ βιβλία φελλάχικα τὸ ἔξωτερικόν τους : χαρτί, τὸ πειθὸ πρόστυχο πὸ ὑπάρχει, τύπος ἑλεεινός, εἰκόνες, στῆ χάση καὶ στῆ πρέξη καμμιὰ καρικτοῦρα, δίσμο, πὸν χάθηκε ; — πειθὸ φελλάχικα τὸ ἔσωτερικόν τους. Ἐὐστερὰ νὰ περιμένης καὶ προκοπὴ ἀπὸ τὸ σχολεῖν. Γι αὐτό, ὅπως εἶπα, πειθὸ πετυχημένο δῶρο δὲ μὴ ποῦσαι νὰ ἔρῃ καὶ νὰ μᾶς κἀνῃ ὁ «Νουμάς», πὸν ζήτησε νὰ γραφτῆ ἔν' ἀνθρωπίνῃ ἀλφαβητάρι. Ὑστερ' ἀπὸ ὀγδόντα χρόνῳ ἀνεξαρτησία πολιτικὴ νὰ μὴν ἔχουμ' ἕνα τέτοιον, κριμας σ' ἐμᾶς. Δὲν εἶν' ἀποδείξη καὶ αὐτό, κοντὰ στὰ τόσα ἄλλα, πὸς εἶμαστε ψευτοελεύθεροι, πὸς δὲν εἶμαστε τίποτ' ἄλλο παρὰ δούλοι· στὸ δακτυλισμὸ καὶ στὴν πολιτικὴ ἀχρηστία, ραγιαδες τοῦ Μιστριώτη ἄπ' τῆ μιά, καὶ ἄπ' τὴν ἄλλη τῶν Δελφικῶν καὶ Θεοτόκων καὶ Λεβιδῶν ; Καὶ ὅμως δὲν ἔχυσαν τὸ αἷμα τους οἱ πατέρες μας, γιὰ νὰλλάξουμ' ἀφεντικὰ καὶ ἀντὶς Μεμέτηδες νὰ ἔχουμ' ἑλεεινὰς, πὸν εἶνε πολὺ πειθὸ χειρότεροι ἄπ' τοὺς πρώτους, γιὰτὶ σ' ἐκείνους ἀποκχτου, μ' ὅλα τὰ βέβαια πὸν τραβοῦσε, εἶδεινε πειθὸτερη ζωὴ καὶ ἦταν σὲ πολὺ καλλίτερη ἠθικὴ κατὰστασι τὸ ἔθνος μας, παρὰ τῶρα. Ἄς μελετήσῃ καὶ θὰ τὸ δῆ ὁποῖος δὲν τὸ πιστεύει. Μὰ καὶ τί τὴ θέλει τῆ μελέτη ; Ἡ γιγαντία ἐκείνη ἐπανάστασι τοῦ 21 δὲ φτάνει μονάχη αὐτὴ νὰ ποδείξη πόση ζωὴ ἔκρυβε τὸ ἔθνος μέσα του ἐκείνα τὰ χρόνια ; Γιατὶ δὲν εἶχαν τότες πολὺ δύναμη ἢ καταμαραδοσύνη καὶ τὰ ψευτογράμματα καὶ ὁ ψευτοπολιτισμὸς, καὶ δὲν ὑπάρχει ἢ πολιτικὴ ψευτοπολυτέλεια, νὰ τοῦ μαζῆνουν τῆ ζωὴ καὶ νὰ τοῦ χαλάσουν τὴν καρδιά, ὅπως τὸ καταφέρουσι μὲν χάρα τῶρα, τῶρα πὸν κινδυνεύει ἢ ὑπαρξή μας καὶ ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους ἀκόμη.

Ἄχ, δὲ θὰ ζυπνήσουμ' αὐτὸ, νὰ δοῦμε καὶ νὰ νοιώσουμ' ἐν τῇ θανατοφθονίᾳ βροσκοτόπια βέσκουμ' ; Δὲ θὰ λαχταρήσουμ' τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν, δὲ θὰ τρέξουμ' πρὸς τὴ ζωὴ ; Αὐτὸς πρέπει νὰνε ὁ

καὶ χρῆσι οὐσιαστικῶ, καὶ πὸν ἔρχεται κατόπι ἀπὸ τὸ σῶν, λ. γ. λάμπει σὺν ἡλίῳ ἢ σῶν τὸν ἡλίῳ, γιὰτὶ τὸ βάζουμ' καὶ μὲ ὀνομαστικὴ καὶ μ' αἰτιατικὴ. Λοιπὸν τὸ σῶν, ἄμα τάρτι μας τὰκούση πῶν ἀπὸ οὐσιαστικῶ, ἀμέσως μᾶς κἀνει νὰ θεωροῦμε πὸν κῆτι πῆμε νὰ συγκρίνουμ'. Καὶ ἀλήθεια ἔτσι εἶναι, ἐνῶ τὸ σῶν ἢ τὸ ὄντας, πὸν δὲν ἔχει διόλου τέτοιαν συγκριτικὴ δύναμη, παρὶτῆ περιφραμα καὶ οὐσιαστικῶ, ὅπως κἀνει νὰ βλαστήσῃ στὸ νοῦ μας καὶ τὸ παραμικρὸ τὸ παρανόημα.

Στοχαστῆτε ἄρα τῆ φραση; ὅταν τὸ παιδί παίζει, ὅπου αἰτιατικὴ καὶ ὀνομαστικὴ καμμιὰ διαφορά ἔστιν κλίση δὲ φανερώνουσι. Τί σημαίνει; παίζει ὅταν τὸ παιδί; ἢ ὅταν παίζει τὸ παιδί; Μὲ τὸ σῶν κολλημένο στὸ ὄνομα, δὲν τὴ βγάζουμ' πέρα.

Λοιπὸν ὁ Ρωμιός, πὸν τάρτι του εἶναι πολὺ φῆσι, ἀποφῆσαι τὸ σῶν μὲ οὐσιαστικῶ, καὶ ἄμα τὸ βάζει, θὰ σοῦ τὸ βάλῃ μὲ ρῆμα κατοπιῶν ἢ μὲ ἀνωταμῆ, ὅπως καὶ στῆ φρασούλα πὸν γράφουμ'.

Τὸ λάθος πὸν κἀναν οἱ νέοι τέτοιον εἶταν. Ὡς τόσο μὴ ποῦσαι πᾶσι κανεὶς νὰρθῆ νὰ μὲ διορθώσῃ, καὶ μὲνα. Ὁ μὲν ἀποδείξῃ μάλιστα πὸς εἶμα; καὶ ἀγράμματος, ἀπὸ ὁ Βλακωρῆτες, ὁ Βαλακωρῆτες μας, τὸ σῶν τὸ βάζει μὲ οὐσιαστικῶ! Ἐχουσι δίκιο. Τὸ βάλῃ στῆ λαμπρῆ του τῆ νεκρικῆ φιδῆ.

• Σῶν ἢ ἀνοίξῃ γυριστὸ καὶ τὰνδὸνι σὰ γυριστὸ.

πόθος μας καὶ γι αὐτό πρέπει νὰγωνίζεται καθε ἀληθινὸς πατριώτης. Καὶ ὁ «Νουμάς» τῶρα, ἢ ἔφημερίδα πὸν εἶχαν τὴν ἀδιαντροπιὰ νὰ τὴν ποῦνε Σλαυικὴ οἱ ψευτοπατριώτες, αὐτουνοῦ τοῦ πόθου του μικρὸ δείγμα μᾶς δίνει ζητώντας; γιὰ τὰ παιδιὰ μας ἐν' ἀλφαβητάρι μ' ἀληθινὸ καὶ ζωντανὸ περιεχόμενο. Εἶθε νὰ πιτύχῃ ὁ διαγωνισμὸς του, καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ ἀρχὴ μιᾶς σοβαρῆς δουλειᾶς, πὸν θὰ ξεκλαδῶσῃ ἀπὸ τὴν ψευτιά καὶ θὰ σπρώξῃ πρὸς τὴ ζωὴ τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ μαζί τους τὴ λατρεμένη μας Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὰ μικρὰ θὰ προχωρήσουμ' ἐντὶ μεγαλήτερα καὶ εὐχουμ' τὴν ἐπιτυχίαν μ' ὅλη μου τὴν καρδιά.

ΔΥΛΟΣ ΠΟΛΑΒΡΟΣ

ΑΠ' ΤΑ ΠΕΤΡΑΔΙΑ

Κἀποτ' ἔλαμψε κ' ἐχάθη
διαμαντάκι λαμπερὸ
στῆς καρδιᾶς μου τ' ἄγρια βάθη
σὲ μαζούτατο καιρὸ.
στὰ πολλὰ βουβὶ μου πάθη
κἀποτ' ἔλαμψε κ' ἐχάθη.

Ὡχ ! πῶς τὸ λπιζε νὰ σβύσῃ
μ' ἄσυχώτατη ἀπονιά
πρὶν αὐγούλι νὰ ροδίσῃ
στῆς κεντρῆς τῆ σκοτεινιά
πρὶν ἄχτιδες νὰ σκορπίσῃ...
ὦχ ! πῶς τὸ λπιζε νὰ σβύσῃ.

ΤΑΝΟΣ ΚΕΑΜΑΣ

— Ἄχ, μαμά, ἔλεγε ἢ καὶ Λεβεντινόμοι, ροδίσι πὸς ὁ Τζὰκ δὲν μ' ἀγαπᾷ σὰν τὴς πῶτες μέρες τοῦ γάμου μας!
— Καὶ πὸς; τὸ κατὰλας. Μὰ μὲν;
— Μὰ μὲν; ἐκμεῶται, πῆει τῆ, ἐρημῆ, ἔδω στὰ χέρια του καὶ τὴν ἀφῆκε τὴν ὄρα πὸν θὰ φῆσι!
— Γίνου δική μου Ἑλεονώρα, — λέει ὁ ἀπάντρος ἐραστής — καὶ θὰ σὲ μεταχειρίζουμ' ὡς ἄγγελον...
— Τὸ ξερω! Νὰ μὴ μὲ δίνεις νὰ τρώω καὶ νὰ μὲ φῆνεις θεόγυμνη! Ὤχι, ὄχι, σ' εὐχαριστῶ!

Καὶ δὲν τὸ λέει μονάχα ὁ Βαλκωρῆτες ἀπὸ τὸν τὸν λέει οἱ Ἑβραϊστῆτες καὶ τὴν κούρῆτα. Εἶναι ὁμοῦ ἑνωσμός. Γιατὶ ὁ ἑνωσμός, πὸν οἱ οὐκαὶλοὶ τὴν κατατρέχουσι καὶ πὸν τὸν τρέμουσι κάμποσοι ἐμῶν μας, ὁ ἑνωσμός δὲ φανερώνεται οὔτε στὸ τυπικὸ, οὔτε στὸ φωνολογικὸ, οὔτε στὸ λεχτικὸ, παρὰ μόνον καὶ μόνον στὸ συνταχτικὸ. Σῶν παίρνει λέξη ἕνη, τοῦς οὐγγου; τῆς καὶ τὴν κατὰλήξῃ τῆς, ἀμέσως τοὺς βουμορφώνεις μὲ τὴν ντόπια τῆ γραμματικῆ, μὲ τὴ ἐτικῆ σου. Τῆ σύνταξη, ὅταν τὴν παίρνεις ἀπὸ ἄλλη γλώσσα, τὴν παίρνεις ἀχώρητη, ἀσυμμόρφωτη, ἕνη. Λέει στὴν Ἱταλία: Quando il sole ἔτσι θὰ πῆσι καὶ σὺ στὴν Ἑλλάδα: Σῶν ὁ ἡλιος.

Ἔτσι καὶ οἱ μαθητᾶδες μου μεταρῶζαν ἀπὸ τὸ γαλλικὸ: Quand le soleil brille. Καίριος πέρασε ὡσπου νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ νὰ τοὺς τὸ ἐξηγήσω. Ἐμεῖς ρωσικὰ μᾶς μιλῶμε ὀρθῶ, χωρὶς νὰ ἔξουμ' ἐντὶ λόγῳ — καὶ νὰ σεβαστοῦμε περισσότερο τὴν γλώσσαν μας, πὸν τὰ βολέει: ὅλα τόσο νόστιμα καὶ τόσο καλά.

Γιὰ τοῦτο καὶ γι σου στέλω τῆ σημασιούλα μου ἐδωπέρα. Σὺ ἔβαλα μάλιστα τὴν ἀρχὴ καὶ τίτλον γενικὸν, πληθυντικὸν Σημειωσοῦλας. Ἄν ἀδειῶσω, τοῦ στέλω καὶ ἄλλες, ὅταν τύχῃ τὸ εἶξῃ ἢ γλώσσα μας ἢ ἀθάνατη καὶ ὄρατα.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΕΝΑ ΚΗΡΥΓΜΑ

Φαντάστηκα πὸς μὴ ποῦσαι νὰ ξεπεταχτῆ ἔαφρου στῆ μέση τῆς Ρωμοσύνης ἀπάντρος; τῆς ἀλήθειας διαλαλητῆς μὲ τὸ προφητικὸν τὸ χάρισμα στῆ λαλιὰ καὶ στὰ λόγια, μ' ὅλη τὴν ὁμορφίαν τῆς νιότης στὰ χρόνια, τὴν ψυχὴν, στὴν καρδιά καὶ στὸ νοῦ, καὶ νάφῃσι βροντερῆ φωνῆ, πὸν νὰ συμμαζώξῃ γύρω του ὅλη τὴν πῶν τρυφερῆ τῆς πατρίδας του νιότη νὰ τὸν ἀγροικῆσῃ, πὸν μ' ἀστροπόβολη ματιὰ τέτια θὰ τῆς εἶπῃ :

«— Ἀκοῦστέ με ! Μεγάλῃ ἀπλώνεται μπροστά σας ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ὁμορφίαν τῶν ἔργων τῶν τρανῶν σᾶς κρᾶζει. Ἀκολουθετὴ τὴν πιστά. Κᾶτι μέσα σας ζυπνᾷ ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια. Μὰ τὸ ζῆνημ αὐτὸ πῶν λεύτερο ἄς γίνῃ καὶ ἄς ἀναδρασίση ἀπὸ τὰ βέβαια τὴν ψυχὴν σας. Τῶρα χρειάζεται ὅλη ἡ δύναμή σας νὰ φανερωθῆ. Ρίχτε τριγύρω σας παντοῦ τὸ μάτι καὶ ἴδετε ποῖος εἶναι ὁ δρόμος ὁ κακόδομος, ποῦγετε νὰ διαβῆτε. Διῶχτε τὸ ρόδο μακριὰ καὶ τὸ δειλισμα τῆς ἀπόρασης ἄς μὴν ἔρῃ νὰ μαρᾶνῃ τὴ δύναμη τῆς θέλησῆς σας καὶ νὰ νεκρῶσῃ ὅση ἀναγεννιέται μέσα σας ἐλπίδα καλητερωσύνης σ' ὅλα. Συντρίμια καὶ σαπίσματα, πὸν γενεῖς τὰ ἐξάπλωσαν ἀπτόχαστα ἄλλοι προσητερινοὶ σας, θ' ἀντικρύσετε στὸ διάβα σας ὁμπρὸς καὶ γύρω. Μὰ μὴ δειλιάστε. Τὸ δρόμο σας δυνατοὶ καὶ περὶφρανοι τραβᾶτε, σημαία σας ἔχοντας τὸ ξεκαθάρισμα τῶν γερῶν ἀπὸ τὰ σάπια καὶ τὸ ξανάφτιασμα τῆς διορηφῆς καὶ μεγάλῃς ἐθνικῆς ψυχῆς. Τρικυμισμένο ἔθνος μὲ μιὰ ματιὰ καὶ μ' ἕνα καρδιοχτύπι παρακολουθεῖ τὸ δρόμο σας. Καὶ περιμένει τὸ γλυκοχάραμα καινούργιας ζωῆς, ἀληθινῆς καὶ πανώριας, στὰ ἔργατὰ σας νὰντικρύσῃ.

Ἀντιστάσου, ὁμορφῆ νιότη, δυνατῆ στὸ βροιά τοῦ χαλασμοῦ, πὸν ἀπὸ παντοῦ φασαῖ, μὲ κρυφούς καὶ φανερούς δουλεπτάδες του. Παίρνει τὸ δρόμο σου θαρρετῆ καὶ μὲ τὴν ἄγρια περιφρανῆ πὸς ἀγωνίζεσαι νὰ ξανακτῆσῃς ψυχὰ τὴν Ἰδέαν. Ἰδέαν καὶ ἐντὶ τῆς γλυκοκαπαντοχῆς Ἑθνους ἀδικημένου σ' ὅλα. Ἰδέαν καὶ ἐντὶ ἀμόλυπτη καὶ ἀχραντῆ ἀκόμη, κρᾶτα περιφῆλα τὴν ἀγιωσύνη σου γιὰ νὰ στήσῃς ἀχτιδοστόλιστο τὸ θρόνο σου στῆς Ζωῆς τὸ βασίλειον. Μακριὰ ἀπὸ τὸ βούρκο τῆς μικροψυχῆς καὶ τῆς ἀσκημοταπεινοσύνης γιὰ νὰ σκορπίσῃ παντοῦ τὰγγελικὸν σου πέρασμα τῆ δύναμη τῆς ὁμορφῆς καὶ τῆς ἀλήθειας. Ἄς τρέχῃ ἀθώρητο γιὰ σῆνα τὸ θολοπόταμο τοῦ μικρολογισμοῦ καὶ τρέχῃ νὰ κολυμπᾷ στὰ γάρφαρα νερὰ τοῦ τρανοπόταμου τῆς ἀθάνατης Ἰδέας γιὰ νὰ κεντρώσῃς καθάρια ψυχὴ στοῦ Ἑθνους σου τῆ ζῆση.

Βάστα λοιπὸν θάρρ στὰ χέρια σου, ὁμορφῆ νιότη, καὶ γκρέμιζε ὅσα στὸ διάβα σου θὰ ἔρῃ: σαράβαλα καὶ μὴν ἀκούσῃς τίς φωνῆς πὸν φρενιασμένοι γύρω σου θάρρῃνου γιὰ τὸ χάλασμα τοὺς γέροι, ἀγνωροὶ κατὰδικαὶ νὰ κρατοῦν ἀκόμη ἀπάνου τους τῆς ἀμαρτίας τους τὸ βέρος. Γκρέμιζε καὶ ἀνεμοκρόρα τὸ χῶμα, πὸν θὰ σωρίζεται, νὰ μὴ μείνῃ κορνιαχτὸς ἀπ' ὅτι ὡς; τῶρα καμαρωμένα ζοῦσε. Ἀλυπησιὰ θέλουσι τὰ μεγάλα καὶ μὲ θυσιᾶς σ' αὐτὰ θὰ φτάσῃς. Φέρε τέτοιαν θυσιᾶν στὰ βωμὸ τῆς Ἰδέας καὶ ξαναζωντανέψῃ τὴ μαρμαμένη ἐθνικὴ ψυχὴ μὲ τὴν ἀλυπησιὰν.

Κρᾶτα δραπετῆ ἀστόμωτο στὰ χέρια σου, ὁμορφῆ νιότη, καὶ κόβε ἀλύπητα καὶ σῦρριζα τὰ βέβαια καὶ τᾶγρια χαμοκλάδια τοῦ ψυχοπνίχτη δασκαλισμοῦ, χωρὶς νὰ φτάσῃ ὡς στάρτιά σου τὸ λυσσαμένο ἀλυχημά του, βλέποντας πὸς ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν

βωμό της συντριμιάχαρης θρησκείας του του φεύγουν τάδε σφαχτά. Κόβε και καίγε τὰ πυκνοφυτωμένα ἀγκάθια γιά νά ξανοίξης μέ τή λάμψη τῆς φωτιάς σου τὸ ἀντιφάσμα τῶν ἔργων τῶν τρανῶν τῆς λεύτερης σκέψης. Ποδοπάτημα τῆς μούχλας θέλουν τὰ μεγάλα καί μ' ὄδηγὸ τὸ φωτόβολο δαυλὶ τῆς μεγαλοδουλεύτρας ἀλήθειας θά σιμώσης στὸ λουλουδιμένο περιβόλι τῆς πλάστρας ἐργασίας. Κλώτσα τῆ μούχλα τοῦ δασκαλισμοῦ κ' ἔμπα στὸ περιβόλι αὐτὸ νά στολίσης κ' ἐσὺ τὴν κόμη του μέ τὸ πῖο ἀμάρναντο στεφάνι τῆς δόξας, γιὰ τὸ χαλαστὴ τῆς ὁμορφιάς τῆς πατρίδας σου νίκησες καί τὸν γκεμιστὴ τῶν ψυχοπλασμένων πόθων ἐνός Ἐθνους παντοτινὰ στὸν Καιῶδα τὸν ἔριζες.

Ἔτσι θαρρετὴ καί μεγαλόψυχη, ἀμόλυπτη καί περήφανη, στοχαστικὴ καί πλάστρα, διέβαινε τὸ δρόμο τῆς ζωῆς, ὁμορφὴ νιότη, γιὰ νὰ ἔρθῃ δίπλα σου καί σύντροφος πιστός σου νά σταθῇ ὁ ποιητής, ποῦ τὴν παληκαρῶσύνη σου καί τὴν λεθεντιά σου θά τραγουδήσῃ καί θά σοῦ κελαϊδήσῃ ἄρμονικὰ στὴν ψυχὴ ὀλόβλη τὴν ἀγάπῃ ποῦ θά διαλαλήσῃ τὴ δόξα σου καί θά στήσῃ στὴν καρδιά σου τῶ γαλαμα τῆς λεύτερης ζωῆς. Διάβαινε ἔτσι γιά νά φανερωθῇ στὸ δρόμο σου ὁ δάσκαλος, ποῦ θά σοῦ ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς γιά ν' ἀγαπήσῃς τὰ τρανὰ ἔργα καί νά νοιώσῃς τὸν ποιητὴ ποῦ θά σὲ μάθῃ νά κρητῆς πάντα ψηλά τὸ κεφάλι καί θά σοῦ πετρῶνῃ μέσα σου τὴν ἰδέα τῆς θυσίας γιά τὸ καλὸ καί τὸ μεγάλωμα τῆς πατρίδας σου. Διάβαινε ἔτσι γιά νά ξεπροβάλλῃ φωτόλουστος ὁ Διαισθητής, ποῦ τῆς δικαιοσύνης τὸ βωμὸ θά στήσῃ στὸ λογισμό σου μέσα καί θά σὲ κἀμῃ νά σέβασαι τὸν ποιητὴ καί τὸ δάσκαλο ποῦ θά σοῦ φέρῃ τὰναγάλλισμα τῆς ἀλήθειας καί τῆς πίστεως.

Ἔτσι μὲς στὸ ζῦπνημά σου προχώρα, ὁμορφὴ νιότη, γιά νά γεννηθοῦν ἀπὸ σίνα οἱ τρεῖς αὐτοὶ ὅπως τοὺς ἐνευρευτήκαμε κ' ἐσὺ, κ' ἐγὼ κι ὅσοι μὲς στὴ μοναξιά τῆς πονεμένης ψυχῆς τοὺς πόθησαν τὴ λεύτερη καί μεγαλοδουλεύτρα τῆς πατρίδας τοὺς ζῆση...

Φαντάσθηκα πῶς μπορεῖ ξάφνου νά ξεπεταχτεῖ τέτοιος προφητικὸς διαλαλητής καί πῶς θά σταθῇ προσεχτικὰ νά τὸν ἀκούσῃ ἡ τρυφερὴ νιότη.

Ἀλεξάντρια

Ἡλίας Π. Βουτιερίδης

ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΖΩΗ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΕΝΟΙ*

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ἀφοῦ τὸ θέλετε!.. (Κάνουν δυὸ τρία βήματα δίχως νά μιλήσουν. Φτάνουν σιμὰ στὸ πάγκο. Ἡ Χάρη κάθεται, βγάνοντας ἀλαφρὸ ἀναστεναγμὸ. Ὁ Λάμπρος στέκειται ὀρθός, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι, χυπώντας ἀδιάφορα μὲ τὸ μπαστοῦνι τοῦ τὴν κίτρινη τρανταφυλλιά).

Η ΧΑΡΗ. Θὰ τῆνε σπάσεις!.. Εἶναι ἡ τρανταφυλλιά ποῦ γκερμίσαστε ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τῆνε ξαναφυτέψαμε δῶ μὰ, φαίνεται, δὲν ἔπιασε...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σκυψώντας καὶ κοιτάζοντας προσεχτικὰ τὴν τρανταφυλλιά). Ἐχετε δίκιο... Δὲν ἔπιασε... Καλὸ σημάδι... Λένε γιά τὴν ψευτιά πῶς μιά καὶ χτυπηθεῖ κατκέφαλα, δὲ ξανασηκώνει κεφάλι...

Η ΧΑΡΗ (σὰ νὰ μὴν ἐνωῖσε τὰ λόγια του). Γιὰ τὴν ψευτιά; Μὰ ἡ τρανταφυλλιά μου, ἡ φτωχὴ...

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀπὸ 129 φύλλο τοῦ «Νουμά».

ΦΥΣΗ

Ἦ τῆς πανώριας θάλασσας γλαυκοφρογγιά κι ὠ γέλιο τοῦ ἡλιοῦ πάνω στὰ κύματα—σπιθοβολὴ χορευτρά Πὸ τρέμουσες χρυσόνερες καὶ πυρκαγιὰ ἀχιτένια — Ἦ φῶς κι ἀγέρι λεύτερο, τὴν ὁμορφιά σας πλάστε

Καί τὴν ψυχὴ τὴν ἀπλερὴ ξαναβαφτίστε θεία! Στὶς ποταμιὲς τραγουδιὰ νεροῦ ρυθμοὶ κυλοῦνε Καί μὲς' τὶς ἄσπρες τὶς νυχτιὲς τοῦ φεγγαριοῦ ξυπνάνε Τὰ δάση τῆς καλοκαιριῆς τοὺς ὕμνους σαλαγώντας.

Δὲ στέκει ἰδέα ἀνθρώπινη κ' ἰδέα μὴδὲ βροναίε Ὅ νοὺς θέμελο ἀσάλευτο καὶ θρόνο καλοσύνης Στῆς Γνώσης τὸν ἀνάμμοστο τὸν πλοῦτο κι ἄλλα— [ξιάρα

Σοφία. Μὰ συνείδηση παναίωνη κ' εἰκόνα Διάπλατη τοῦ Ρυθμοῦ, μορφὴ κι ἀλήθεια τοῦ Νόμου, Τῆς Φύσης εἶναι ἡ ἔξοικη, βαθιόλαλη ὠρισμένη.

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΕ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Καλὴ μου,

Ἔλεγεσ χτὲς τὸ βράδυ πῶς καὶ μόνο ἡ ἔλεμμοσύνη εἶν' ἕνας κόσμος μιάς πλατύτατης ἐνέργειας γιά τὴ γυναῖκα. Ἡ ἔλεμμοσύνη, ἔξω ἀπὸ τὴ ρουτίνα σαλονιοῦ καὶ τῆς ἐτικέτας, ἔξω ἀπὸ τὸ πασάλεμα τῆς ἐπιδείξης, ἔξω ἀπὸ τὰ μάτια καί τὰ στόχαστα. Ἡ ἔλεμμοσύνη ἐγκάρδια, βαθιά, κρηφά, τραχιά, σὰ θέλετε, ἀντικοινωνικά, σὰν ἀγαπᾶτε, μὰ δάλακρη, ὄχι μὲ μισά, καί μὲ βαλτά, μὲ χοροὺς καί μὲ παζάρια καί μὲ θέατρα, ἕνα φῶρομα τῆς μόδας, ποῦ ντύνεται ἡ λεγομένη «καλὴ συμπεριφορὰ», καταφυγὴ τῆς καλοζωίας, καλοπέρασῃ κι αὐτὴ τίποτε πῖο δυνατό, τίποτε πῖο ἀποτελεσματικὸ σὰν τῆς γυναίκας τὸ χέρι, δὲν παύρη καί βοηθᾶ. Ἡ γυναῖκα, νοσοκόμα. Τὴ ταπεινὴ ἡ λέξη, καί πόσο ἀψηλὸ τὸ νόημα! Καί σὰ νὰ μὴν ἔπτανε ὁ δικός σου ὁ λόγος γιά ν' ἀκουμπήσῃ νικίτερα ἡ ἰδέα σου, μὰς ἔδερες, γιά νὰ τάρματωθῆς κι αὐτὰ, τὰ λόγια μιάς ἄλλης γυναίκας, βασίλισσας ἀλήθειας, τῆς Κάρμεν Σιλδα. Μὰς εἶπες πῶς φροῖα παρασταίνει ἡ λογογράφῃ ρήγισσα σὲ κάποια τῆς ἱστορίας τώρα τελευταία βγαλμένη ἀπὸ τῆς ἐνθῶνιδες τοῦ ρωσσοτουρκικοῦ πόλεμου τοῦ 1887 τὸ μέγα ἔργο τῆς γυναίκας τὸ φιλανθρωπικὸ καί τὸ ἐπιστημονικὸ καί τὸ βοηθητικὸ στὸν πόλεμο, τῆς γυναίκας, γιάτρισσας, νοσοκόμας, παρηγορητράς, ὀδηγήτράς, σκλά-

δας μαζὶ καί δέσποινας, καί πόσο εἶναι πλατὺς καί σπουδαῖος κι αὐτὸς μονάχα ὁ προσρισμός τῆς γυναίκας, καί πόσο τὴν ἀνυψώνει, καί πόση θέληση καί πόση γνώση καί πόσες γνώσεις ἀπαιτεῖ ἀπὸ κείνη, καί πόσο ἀλθινα τὴ χειρὰ φεταῖ καί τὴν κάνει νά στέκῃ ἀγνάτη στὸν ἄντρα, σὰν ἐκείνον ἀντρίκεια κι αὐτὴ.

Τάλετες αὐτὰ καὶ σάκουγα καὶ σόπαινα, κάτου ἀπὸ τῆς λαλιάς σου τὸ μάγεμα. Καί δε μποροῦσα τότε νὰ τάνοίξω κ' ἐγὼ τὸ στόμα μου γιά νά σοῦ ἐγκωμιάσω τὴν ἰδέα ποῦ ἔχεις γιά τὴ γυναῖκα, κι ἄκόμα γιά νά σοῦ τὴν πλατῆνω, ἀνίσως μοῦ δίνεις τὴν ἀδεια, καί γιά νά τὴ συμπληρώσω. Γιὰ νά σοῦ πῶ πῶς ὅπου κι ἀν τῆριξα τὰ μάτια μου, τὴν εἶδα τὴ γυναῖκα κατὶ ἄλλο παρὰ ὁ ἄντρας, μὰ κατὶ τὸ ποῦ μπορεῖ νά σταθῇ σὲ πολλὰ καθὼς στέκεται κι ὁ ἄντρας, καί κατὶ τὸ ποῦ ἀγάδια ἀγάδια, μὰ στέρεα πηγαίνει νάπλωθῇ μέσα σ' ὄλους τοὺς κύκλους ποῦ ὡς τὰ τώρα τοὺς λογαριάζαμε γιά δικούς μας ἀποκλειστικούς, καί ποῦ μέσα σὲ ὄλους αὐτούς θάφήσῃ τὰ σημάδια του. Ὑπάρχουν ἐπιστήμες ποῦ ὡς τὰ προχτὲς δύσκολα κανεὶς θά μπορούσε νά στοχαστῇ πῶς εἶτανε βολετὸ σὲ γυναῖκες νά καταγίνουν καί νά προκόψουνε σ' αὐτές. Ἐξάφνα τὸ ἔργο τοῦ καθηγητῆ Πολίτη Στέμας ἐδῶ, λαμπρὰ τὸ κάνει στὴ Ρουμανία μιά γυναῖκα. Ἡ κυρία Ἐλενα Νικουλέτα. Τὸ τελευταῖο τῆς βιβλίου εἶναι γιά τις παραδόσεις, γιά τις δεσποδαιμονίες, γιά τις παροτιμίες, καί γενικά, γιά τις δεσασίες τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ. Τόμος ἀπὸ 1300 σελίδες. Κάποιος κριτικὸς δὲ βρέσκει λόγια γιά νά τὸ παινέσῃ τὸ βιβλίο αὐτὸ ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ μολδοβλάχου ἀπὸ τὴν Τρανσυλβανία ὡς τοὺς Οὐγγαρέζικους κάμπους μελετήθηκε, ψόχτηκε, καί ξηγήθηκε σοφὰ ἀπὸ τὴν κυρία αὐτὴ, ἀρματωμένη γερά μὲ ὄλα τὰ ὄπλα τῆς Συγκριτικῆς Μυθολογίας. Κ' ἔξω ἀπὸ τὴν πολυμαθεῖα, τὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο σὲ γλῶσσα καθαρή καὶ ἀπεγιάδιαστη, ὄχι σὰν ἐκεῖνη ποῦ γράφουν ο ρουμάνοι στὶς ἐφημερίδες τους, ἀνακατωμένη, κι ἀχτένιστη, καί μὲ λογὴς ξενισμούς. Γιατὶ παντοῦ τὰ πάντα. Καί δὲν ἔρχω πῶς τὸ ἀθάνατο ἔργο τοῦ Ντάρβιν «Πῶς γίνονται τὰ εἶδη» τὸ πρωτοδιάδαση στὴ γαλλικὴ μετάφραση τῆς Clémence Royer, μ' ἕνα τῆς πρόλογο φιλοσοφικώτατο. Ἦδὲ ἡ Κοβαλέσκα ἀψήσε ὄνομα ἀθάνατο στὰ μαθηματικά, πῶς ἡ Μαίρη Σόμμερβιλ ἔγινε ξακουστὴ στὴν Ἀστρονομία, πῶς ἡ Μαρία Ἀρנסε λαμπρὴς μελέτες ἔκαμε στὴν Ἀλγεῖρα, καί ἡ Σοφία Germain ἔθαυματουργήσε στὴ Φυσικὴ. Κι ἄπ' ὄλα τοῦτα πῖο πολλὴ δὲν ἔρχω ἔσένα.

Ο ΠΑΝΤΑ ΔΙΚΟΣ ΣΟΥ

Ὁ πατέρας: Ἡ μητέρα σου μοῦ εἶπε πῶς τὸ μὲν δὲν εἶπες καθὼς κατὸ παπῆ, Γιαχολί...

Γιάγκος: Νὰ σοῦ πῶ, πατέρα, θαρρῶ πῶς ἡ μητέρα μ' ἔχει πάρει ἀπὸ κακὸ μάτι. Τὶς προῖλλες ἴσια ἴσια ἔλεγε στὴ θεῖα Βασιλικὴ πῶς εἶμαι ἴσιος σὰν καὶ εὐχάλι...

Ὁ ποδηλατιστὴς: Αἱ, παιδί! Πῶς πᾶνε αὐτοὶ σὲ δρόμοι;

Τὸ χωριατόπαιδο: Ὁ ἕνας βγαίνει στὸ σπίτι μας κι ὁ ἄλλος κἀε ἴσια πέρα!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (ξαναλουθώντας τὴ σκέψη του). Ἄμα ξεριζώνεται μιά φορὰ τὸ ψέμα, δὲν πρέπει νά ξαναφυτεύεται... Χαμένος κόσμος δὲ θά πιάσει... (σπαρῖνον πάλι γιά λίγο. Ὁ Λάμπρος σκαλλίζοντας μὲ τὸ μπαστοῦνι τοῦ τὸ χῶμα, σιγολέει.)

Ἦ κἀπικὸ εἶδωλο ὁμορφιάς καὶ ψευτοσύνης ἄνθος, ἀνοιωθῇ σιμὰ μὲς' τῆς ζωῆς διαβαίνει τὴν ἀγάπῃ.

Η ΧΑΡΗ. Τὶ λέτε;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Στίχους τοῦ Ἐρμονα, ποῦ τοὺς διάβαζα λίγη ὥρα πρὶν ἐρθεῖτε!.. Κάτι στίχους σκληροῦς, πολὺ σκληροῦς, ποῦ ταιριάζουνε περίφημα σὲ μερικές περιπτώσεις...

Η ΧΑΡΗ. Νὰ σὰς πῶ! Σήμερα τὸ πρῶο μού ἔρθε μιά ἰδέα. Νὰ πᾶμε κανένα δειλινὸ στὸ νεκροταφεῖο, στὸν τάφο τοῦ παποῦ σας... Ἀρχίσινα καί γὼ νὰ τὸν ἀγαπᾶω!.. (Ὁ Λάμπρος δὲν ἀπαντᾷ). Μὰ γιὰτὶ δὲ λέτε τίποτα; Δὲν τὸ θέλετε;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σὰ νὰ μὴν ἀκουσε τί τοῦ εἶπε). Τὶ νὰ θέλω;

Η ΧΑΡΗ. Νὰ πᾶμε στὸ νεκροταφεῖο...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Στὸ νεκροταφεῖο; Καί γιὰτὶ στὸ νεκροταφεῖο κι ὄχι στὸ θέατρο;..

Η ΧΑΡΗ. Ἄ, μὰ... Δηλαδή, πῶς νὰ σὰς τὸ πῶ; Νὰ πᾶμε στὸ νεκροταφεῖο, στὸν τάφο τοῦ παποῦ σας...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Μπᾶ! γιά τὸν παποῦ μου μιλάτε τόση ὥρα; Δὲν κατάλαβα. Μὰ ὁ παποῦς μου δὲν πέθανε. Ὅχι! Ὁ παποῦς μου ζεῖ, γιά μένα τουλάχιστο ζεῖ... μέσα μου... τόνε νοιώθω. Ἄν ἔπτανε ἄνθρωπος ὁ παποῦς μου ποῦ νά πεθάνει, καθόλου δὲ θά τόνε λογαρίαζα... Σὰς εἶπα γὼ ποτὲς πῶς πέθανε ὁ παποῦς μου;

Η ΧΑΡΗ (μὲ παράπονο). Ἄχ, γιὰτὶ μοῦ μιλάτε ἔτσι, θυμωμένα; Ἀκόμα μοῦ βραστᾶτε κἀκίκα ἀπὸ κείνο τἀναθεματισμένο δειλινὸ;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τώρα εἶναι ἡ ἀράδα μου νά σὰς ρωτήσω καίγῶ: Γιατὶ, κυρία μου, τὸ λέτε ἀναθεματισμένο κείνο τὸ δειλινὸ; Κάθε ἄλλο. Τὸ σικοφαντίτε τὸ κακόμοιρο. Κείνο τὸ δειλινὸ εἶτανε καλὸ, εὐγενικὸ, γιομάτο ἀλήθεια, γιὰτὶ κείνο τὸ δειλινὸ μού ἀποκάλυψε τὸ χαραχτήρα σας...

Η ΧΑΡΗ. Ὅχι τόσο σκληρὰ λόγια. Μοῦ κἀνετε κακά... Μοῦ κοματιαζετε τὴν ψυχὴ μου... (Σηκώνεται ἀπὸ τὸ πάγκο καὶ τραβάει λίγο μπροστά. Ὁ Λάμπρος τὴν ἀκολουθεῖ).

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σοβαρὰ). Στάσου! Θὰ σοῦ μιλήσω καί θά μὰκούσεις. Καί πρέπει νά μὰκούσεις. Ἄς κοματιαζεταὶ ἡ ψυχὴ σου. Σήμερα, τούτῃνη τὴ στιγμῇ, κἀνω ἐγκλημα. Σκοτώνω κατὶ πολυμαγεπημένο μου, σκοτώνω τὸ μονάκριβο καί τὸ χαϊδεμένο

νίκης γὰ τὴν Ἀλήθεια γλυκοτραγουδαίει ἡ ψυχὴ του.
 Κεῖνος μονάχα, ποὺ τὰ ξέρει ὄλ' αὐτὰ, θὰ νοιώσει τις «Ἐματὸ φωνές» του, καὶ κεῖνος θὰ βρεῖ ὄχι μονάχα δυνατὸ, μὰ καὶ ἀληθινὸ, τὸ περιήφανο αὐτὸ τραγοῦδι :

Καὶ μὲ τὴ ρουμειώτισσα παλληκαρία λύρα
 Τὰ ἤρωικα καὶ τὰ ἱερὰ διαλάλησα, καὶ πῆρα
 Τὴ θεὰ πνοὴ καὶ ἄρματα τὸ ἀρρωτισμένον στήθος,
 καὶ τὸ τραγοῦδι πίναξα βροντῆ πρὸς χαῖνον πλήθος.
 Κι ὅλοι, ἓνα ξάρνισμα ἀγριμιῶν, ἄστρες καὶ νέοι καὶ γέροι,
 Καὶ τῶν ἀνήξερων ἡ ὄρη τριγύρω μου βογγοῦτε,
 Κι ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου ἄορατο ἓνα χέρι,
 Κἀποιο μεγάλο χέρι μὲ βιογοῦσε.

Δ. Π. ΠΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Δασκάλα: «Κορίτσια, πρέπει πάντα νὰ σεβόμαστε τὴ δασκάλα σας... Τὸ ξέρετε ἐσὺ, Λενιώ, γιατί; πρέπει νὰ μὲ σεβόμαστε;

Ἡ Λενιώ: Γιὰ τὴν ἡλικίαν σας, κυρία!

— Πρὸ σὲ γνωρίσω, ἀγάπη μου, — τὴς ψιθύρισε μὲ τραμουλικιστὴ ἀπὸ τὴ συγλήνηση φωνή—πίστευσα πὸς ὅλες οἱ γυναῖκες εἶναι ψεύτρες. Ἄμα ὅμως κατὰ τὰ καθήκοντα καὶ ἡμορφίαν σου μάτια, εἶδα μέσα τους νὰ καθρεφτίζονται ἡ ψυχὴ σου ἢ ἴδια, πούναί γιομάτη μὲ ἀπλότητα καὶ εὐληκρίαντα!

— Γιῶργο μου, — φώναξε κείνη μ' ἐνθουσιασμό— ἡ στιγμὴ αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ εὐνοημένη πού γνωρίσα τότε πού ὁ μπαμπὰς μὲ πῆγε στὸν ὀφθαλμογιατρό!..

— Στὸν ὀφθαλμογιατρό!..

— Ναι, ἀγάπη μου! Πού νὰ τὸ ξέρετε πὸς τὸ ξερὸί μου μάτι εἶναι γυαλένιο!..

Τὸ φαγγάρι κείνη τὴ στιγμὴ τραπεζιτῆκε ἀπὸ τὰ σύγνωφο, καὶ ὁ Γιῶργος κάθητε τὸ ντιθάκι καὶ σκέπασε μὲ τὴς ἀπαλάμεις του τὰ μάτια του.

Ἡ μητέρα (στὴν κόρη της πού πρόκειται νὰ τῆς βγάλουν τὸ δόντι). Κοίταξε, Μαριώ, μὴ φωνάζεις, γιατί δὲ σὲ ξαναφέρνω δω!..

**ΒΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ
 ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ
 ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ**
 Ἱστορικὰ ἐνός καινούριου Ρουμανοῦνα
 Ἰουλιέται 6 φρ. χρ. στὸ βιβλιοπωλεῖο
 τῆς «Ἐστίας»

μὲ τὸ χαραχτήρα σου τὸν διακυντένιο, καὶ τὸν εἶχες. Φύλλα καὶ ζήτησες μὲ τὴ φροντίδα πρὸς δειχες σὲ μένα, καὶ στὴν ἐδωσα. Ἀγάπη μου ζήτησες καὶ σοὺ τὴν ἀρνέθηκα;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ἀλλοίμονο, τέτοιο πρῶμα δὲ ζητιέται, μὰ καὶ δὲν τὸ χρειαζόμουνα... Κεῖνο πού ζητοῦσα ἀπὸ σένα εἶτανε νὰ μπορῶ νὰ σάγαπῶ. Καὶ τώρα, καὶ αὐτὸ μού τὸ στέρησες;

Η ΧΑΡΗ. Σοὺ τὸ στέρησα; Καὶ γιατί... Τὸ σοὺ στέρησα, δὲν καταλαβαίνω. (Σηκώνεται ἀπάνω). Ἐπειδὴ χάρισα τὴν τρανταφυλλιὰ στὸν Κωστῆ; (Ζυγώνει στὴν τρανταφυλλιὰ, τὴνε ξεροζώνει μὲ βιά, καὶ τὴνε πετάει). Νά, τῆνε χαρίζω τώρα καὶ στὸ θάνατο!.. Σπουδαῖο, βλέπεις, καὶ αὐτὸ, σπουδαῖο!.. Γιὰ ἓνα παλιολούλουδο!..

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Μὰ γὼ δὲ ζήτησα νὰ μοὺ χαρίσεις τίποτα... οὔτε τὴν τρανταφυλλιὰ σου, οὔτε τὴν ἀγάπη σου, γιὰ νάχεις δικαίωμα νὰ παίξεις μαζί μου, καθὼς παίξεις μὲ τὸτους ἄλλους ψευτακθρώπους πού σὲ τσιγγυρίζουν... Μιὰ τρανταφυλλιὰ... Μιὰ τρανταφυλλιὰ...

Η ΧΑΡΗ. Μιὰ πεθαμένη, πῆς, τρανταφυλλιὰ...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ναι, πεθαμένη, μὰ πού πρόφταρε, πρὶν πεθάνει, νὰ χύσει, σὰν τὴν ὀχιά, τὸ φαρμάκι της...

**Ο ΝΟΥΜΑΣ
 ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ**

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. 10

20 Λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κισκόκια τῆς ἑλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οικονομικῶν, Στοθμοῦ Τριχοδρομίου (Ὁφθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ Ὑπουργείου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Σαρρῆ Ἡλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια), στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνός χρόνου πάντα.

**ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
 ΚΑΙ
 ΠΡΑΓΜΑΤΑ**

ΟΙ „ΑΘΗΝΕΣ“

τοῦ κ. Πῶπα δολοφονήσαντε τὴν Τρίτη βράδι τὸν Μέγα Δούκα Σέργιο. Ἡ δολοφονία ἔγινε μὲ παράρτημα—σὰ νὰ λέμε, μὲ κάρμα ἢ μὲ ρεβόλβερ—καὶ ὁ φρόνος αὐτὸς, ὁ λίγο ἢ πολὺ πενταρολογικὸς, πρέπει νὰ περάσει δικαιοκρατικῶς στὸ βδομαδιῆτικο ἡονοπάζαρό μας.

Ὁ Θεὸς νὰ βάλει τὸ χέρι του, καὶ ὁ ἀδικόσκοτωμένος Δούκας νάναί τὸ πρῶτο καὶ τὸ τελευταῖο ὄμμα τῶν ἐφημερίδων μας. Γιατὶ τὸ κακὸ δὲ θὰ σταματήσει ἴσως μὲ δῶ. Θὰ πάει δρόμο, καθὼς συμβαίνει πάντοτε. Πολλοὶ Μ. Δούκες θὰ σκοτωθῶνε, πολλοὶ Πρίγκηπες θὰ κρεματοῦνε καὶ πολλὰ παρωτήματα τῶν ἐφημερίδων θὰ πουληθῶνε. Καὶ γιατί ὄχι; Πούδς ζητεῖ ποτὲ λόγο γι' αὐτὲς τὴς ἀδιάντρο-

πες φρενιές; Ἡ Δικαιοσύνη δὲν ἀνακατεῖται, καὶ ὁ Ρωμῶς εὐχαριστεῖται νὰ γελῆται. Γιατὶ, βρὲ ἀδερφέ, νὰ μὴ γράφουν καὶ δυὸ τρίτα φρενατάκια: Ἐφημερίδες εἶναι, μαῖες, δὲν εἶναι Ἐδαγγέλια! Καὶ σὰ βίστερα, πὸς ἄλλως θὰ καταφέρουνε τὸν κόσμο νὰ τις ἀγοράζει;

Τίτια τάκοῦει κανένας; καὶ ἄρα καὶ σιγῆ, καὶ χωρὶς νὰ θέλει σκέφτεται πὸς μὴ κοινωνία τοῦ βρῆσαι τόσο εὐκόλα δικαιολογίες γιὰ τὴν ψευτιά, εἶναι ψεύτικη κοινωνία καὶ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὴνε σκολιάζει κανείς, ἀκόμα καὶ σὰ χροῖστερα.

Σ' ὅποιον ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, ἔξω ἀπὸ δῶ, οἱ «Ἀθῆνες» τὴν ἄλλη μέρα τῆς ἀδιάντροπης φρενιᾶς τους, δὲ θὰ πουλοῦσανε οὔτε μιὰ φύλλο Ἐδῶ δὲν εἶναι καθόλου παράξενο τὰξίση καὶ ἡ κωλοφορία τους, γιατί πολλοὶ θὰ τις ἀγοροῦσανε νὰ δοῦνε πὸς θὰ μιλαιοῦσαν τὴν φρενιὰ τους. Κι ἂν τὴνε μπάλοσαν μὲ τέχνη, δὲ θὰ τῆχαν γιὰ τίποτεν ὁ τίς ποῦτε: Γεῖά σου καὶ μὴ χαρὸ τὰ κατάρρες!

Σοῦνα ὅμως; ἔνα ποιητικὸν ὁ Ρωμῶς αεδικὲς φρενὲς σοὺ σὲ κάνει νὰ τοῦ σκεφτοῦναι καὶ τὸ μεγαλύτερο φταξίμω του. Σὰν διάβαζε τὴν περαιομένη βδομάδα στὴ μιὰ φημερίδα πὸς ὁ Τσάρος βρίσκεται στὸ Παλάτι τοῦ Πέτερσβουρ, στὴν ἄλλη πὸς ἔφυγε ἀπὸ τὴν Μόσκα, στὴν τρίτη πὸς εἶναι κερμαμένος στὴ Λεβάδεια καὶ στὴν τέτοση πὸς πῆγε νάνταίωσαι τὸν Κοροσάτιν—εἶδημες ὅλες αὐθὲντες καὶ ἐπὶ ἐπισημὰ τηλεγραφήματα!— ξέρετε τί σκεφτότανε ὁ κάθε Ρωμῶς ἀνεργότατος; Αὐτὸ ἔδῶ πού θὰ τὸ σκεφτότανε καὶ λόγος σας:

— Οἱ ἐφημερίδες μας θάναί πουλημένες στὴ Ρωσοικὴ Κυβέρνηση, καὶ γυθῶνουνε αἰτιδες τὸν Τσάρο γιὰ νὰ ζαλιζοῦνε τοὺς ἑπανάστατες!..

ΛΕΥΤΕΡΟ

ἄρθρο τοῦ κ. Ψυχάρη, μεγάλο καὶ αὐτὸ σὰν τὴν ἀξέχαστη κριτικὴ γιὰ τὸ Νουρῆ, θὰ δημοσιεύσουμε στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κυριακῆς (ὁ τίτλος του: «Ἐνοση θὰ πῆ δύναμη» καὶ ἡ τιμασία του μεγάλη, πού μὲγάλη. Ὁ κ. Ψυχάρης στὸ ἄρθρο του αὐτὸ ρήχνει κάτω τὰ προσωπικὰ καὶ συχωφάει ὅσους τότε πειράζανε. Ἄντι νὰ τοὺς πληρώσει μὲ τὴν ἴδια μονέδα τώρα, τοὺς φιλεὶ ἀδερφικὰ καὶ τοὺς προσκαλεῖ νὰ ἐνοθῶννε ὅλοι καὶ νὰ τραβήζουνε μπροστὰ γιὰ τὸν μεγάλω καὶ ἱερὸ ἀγῶνα μας.

Μεκάρι τὸ παραδειγματὸν νὰ τὸ μνησθῶνε

Η ΧΑΡΗ (γλυκιά). Ἄκουσε, Λάμπρο...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (ἀδιάφορος). Ἄκουω... Λέγε...

Η ΧΑΡΗ (κοιτάζοντάς τονε κισέματα). Ἔστια ἀγάπη πού ἔχεις...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Πού εἶχα... Πέθανε καὶ αὐτὴ πῆς σὰν τὴ τρανταφυλλιὰ σου...

Η ΧΑΡΗ (ἦσυχια, ψυχρὰ καὶ αὐτῆ). Καλὰ... Πέθανε. Μὰ τέτια ἀγάπη μεγάλη γιὰ νὰ πεθάνει χρειάζεται καὶ μεγάλη ἀφορμή... Καὶ γὼ ψάχνω, ψάχνω τόση ὥρα, καὶ οὔτε τὸ παραμικρὸ δὲ βλέπω...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τί νὰ δεῖς; Δὲν εἶναι τίποτα... Ὅ,τι γίνεται στὰ κατὰθαθα τῆς ψυχῆς, ποῖος μπορεῖ νὰ τὸ δεῖ καὶ νὰ τὸ ζηγήσει; Κεῖνο πού ζοῦσε στὴν ψυχὴ μου, χρόνια καὶ χρόνια τώρα, δὲν τὸ εἶδες ζωντανό, γιὰ νὰ μπορέσεις νὰ τὸ εἶδεις καὶ πεθαμένο σήμερα. Δὲ βλέπεις τὴν παραμικρὴ ἀφορμή, λῆς. Μὰ τῆνε βλέπω γὼ. Εἶναι ἡ ψευτιά.

Η ΧΑΡΗ. Δὲ σὲ καταλαβαίνω.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Πού νὰ μὲ καταλαβῆεις! Ἄν αὐτὰ πού σοὺ λέω τῆλεγεις στὸν Ἄντρη, μὲ τὰ ἴδια, τὰ λόγια σου, θὰ σ' ἀπαντοῦσε: Δὲ σὲ καταλαβαίνω!

Η ΧΑΡΗ. Εὐχαριστῶ... ἴσια μὲ τὸν Ἄντρη... Μὰ τόνε παίρνεις καὶ αὐτόνε γι' ἀνθρώπο;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Γι' ἀνθρώπο καὶ δυνατόνε μὰ-

λιστα, ἀπὸς μπορεῖ καὶ τραβᾷει καὶ ἄλλους στὰ νερά του... Μὰ δὲ σταις Νόμοις φυσικῶς καὶ αὐτός. Ὅντας ζεῖ κανένας νόχτα μέρω μὲ τὴν ψευτιά, πὸς θὰ μπορεῖ νὰ κρατήσῃ τὸ αἷμα του ἀγνὸ καὶ ἀκόλιντο ἀπὸ τὸ σπέρμα της. Δὲ φαρμακῶνουν μονχὰ τὰ τακτα κουσάρια φαρμακῶνουνε κ' οἱ σάπιας ψυχῆς μολοῦνουνε καὶ αὐτὲς τὸν ἀγῶνα σὲ μένον ἀθαστες...

Η ΧΑΡΗ (ἀποφασιστικῶς). Φαρμακῶμένη λοιπόν καὶ γὼ ἀπὸ μιὰ σάπια ψυχῆ; Τὸ πιστεύεις; Πόσο ὄξω ἐπεςες! Πόσο λίγο γνῶρισε τὴ γυναῖκα καὶ μάλιστα κείνηνε, πού λῆς πὸς καὶ τὴν ἀγάπησες! Φαρμακῶμένη ἀπὸ μιὰ σάπια ψυχῆ! Μὰ ξεχνᾷς πὸς ἀντικρὸ στὴ σάπια ψυχῆ, στυλιώνεται περιήφανα μιὰ ἄλλη ψυχὴ μεγάλω, εὐγενικῆ, γιομάτη ἀλήθειαν καὶ ἀπόφραση. Καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆ μὲ κερδίζει...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Γιὰ τέτοιο μεγάλο ἀγῶνα εἶναι ναφῆς ἀκόμα.

Η ΧΑΡΗ (στὸν ἴδιο τόνο). Ναι... ἔγινε καὶ δλας! Λῆς πὸς καὶ πέθανε μέσα σου. Νὰ τὸ θέλεις λοιπόν! Τί τάφήνεις ἄθαστο νὰ μολοῦνε τὸν ἀγῶνα. Κάτι νοιώθω καὶ γὼ τώρα νὰ γεννιέται μέσα μου καὶ τὸ πνίγω πρὶ γεννηθεῖ. Τῆπιξ καὶ δλας! Ἄν εἶμουνα φαρμακῶμένη ἀπὸ τὴ σάπια ψυχῆ, θάπιφα στὰ γόνατά σου, σὰ μού ζεμιστερῶντες τὴ με-

δλοι οί δικοί μας. Τότε μοναχά ή νίκη θάνει και σίγουρη και γρήγορη. Ο «Νουμάς», πού πρώτος ετύχησε να διαβάσει τό φρεινό και βαθυστόχαστο άρθρο, δηλώνει πώς τό άσπαζεται από την πρώτη ίσια με τή τελευταία λέξη του και πώς αυτό θάχει δώ κι όμπρός οδηγό του.

Άφού ό άρχηγός δίνει τέτια διαταγή, θυσιάζοντας πρώτος αυτός στον κοινόν άγώνα κάθε προσωπική του αντίθεση, καθήκον έχουμε να τον ακολουθήσουμε όσοι θέλουμε να λεγόμαστε άληθινοί στρατιώτες τής Ίδέας.

ΟΔΟΙ

τό περιμένουμε πώς θάθωωθεί ό κ. Γαβριηλίδης, και περισσότερο άπ' όλους μας κείνοι πού τότε καταδιώχανε.

Και τώρα πού τελειωσε πιά με τό καλό κι κούτ ή κωμωδία, δε μ'ε λένε, παρακαλούμε, τί κερδίσανε; Μήπως ώφελήσανε τή Βασιλεία; Κολοκούθια! Μήτε τή Βασιλεία, μήτε τον έαυτό τους. Μονάχα πού κουρελιάσανε, άκόμα μιá φορά, τή Δικαιοσύνη και δώσανε κουράγιο στον κάθε Γιάνναρο και στον κάθε Καρώνη να ξαναβάλουμε κάλπη για έθνομάρτυρες.

Άπ' όλη αυτή τή σκληροκακρία, να ποιό συμπεράσμα βγαίνει.

ΦΑΝΤΑΣΤΕΙΤΕ

τί θεοκλιάρκα πού θά τήν έχει ό μπάρμπα — Ντε, ληγιάννης για να κοιλοπονάει τόσοι και τόσοι συνδυασμούς! Και να βρισκεται τόσοι καιρὸ τώρα στο μήνα του και να μη μπορεί ούτε μισό να γεννήσει!

Μά μήπως σκέφτηκε ίσια με σήμερα και τίποτες άλλο από συνδυασμούς; Όλη ή δράση του κ' όλη ή έξωτερική πολιτική του, στην έπιτυχία των συνδυασμών κρεμιέται. Άν τό καταφέρει καλά με τον συνδυασμό τής Άττικής, πάει, τήνε πήραμε τή Μακεδονία. Άν μπορέσει κάτω στη Γορτυνία να μαζώξει στη στρώγγα του κείνους πού όρέγεται, δική μας θάνε κ' ή Άλβανία. Άν πετύχει και τον Περαιώτικο συνδυασμό καταπώς τότε θέλει, σπολλάτη μας, βάλουμε χέρι και στην Πόλη.

Νά ή έθνική μας πολιτική, να κ' ή τύχη στα μάτια μας.

γλή αγάπη σου, και θά σου λέγα: «Τέτια αγάπη μεγάλη, αγνή, ούράνια, και γώ ή έμμη τήνε λαχταρούσα και τώρα πού τήνε βρήκα σε με νάκουμπήσω πάνω της και να ξαποστάσω. Στρατοκόπος και γώ στην άτέλειωτη ρούγα τής ψευτιάς, είδα την Άλήθεια και ξανάσανα. Άν σου φταιξα, συμπάθα με, παίδεψε με, ά θέλεις, μα μη με άποδιώχνεις. Σκληρά, σκουπίδι τής αγάπης σου γίνουμαι». Αυτά θά σου λέγα. Μά τώρα τό νοιώθω πώς τά λόγια αυτά δεν είναι κείνα, τάληθινά, πού αναβρύζουνε από τήν ψυχή μου! Τώρα ό,τι δε μου δίνεις, δε στο ζητάω, δε στο διακονεύω!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (ήναυα). Πώς τ'όθελα να είταν έτσι...

Η ΧΑΡΗ (άποφασιστικά). Έτσι είναι κι ά δεν τ'όθελες.

(Σωπαίνουνε για λίγο. Η Χάρη μπαίνει σε μιá βραγιά και κόβει λουλούδια, όποια τυχουν μπροστά της, άποόσχετα. Ο Λάμπρος παίρνει τήν έφημερίδα, πούναι κει κάπου ριγμένη, και κάθεται στο πάγκο, κόβοντάς τήνε λουρίδες, λουρίδες).

Η ΧΑΡΗ (πού βγαίνει από τή βραγιά, με μάτσο λουλούδια στα χέρια της). Φίλοι λοιπόν καθώς πρώτα;

Η «ΕΘΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ»

έγκαινιάζει σήμερα Κυριακή, στις πέντε τόπομεσήμερο, τό γραφεία της, όδός Άσκληπιού αριθ. 5, και τό έγκαινιάζει όχι μ' άγιασμούς και με πανηγυρικούς, αλλά με κάτι πρωτοτυπώτερο και ούσιαστικώτερο— με μιá γενική συνάθροιση των όπαδών της και με τήν πρώτη λογοδοσία πού θά δώσει ή διοικητική έπιτροπή της για ό,τι κατάφερε ως σήμερα.

Βεβαιώτατα, δεν περιμένει κανένας θάματα μέσα σε δυό μήνες—γιατί τόση άπάνου κάτου είναι ή ηλικία τής Έταιρίας—μα και κείνο πού κατάφερε ή Διοικητική Έπιτροπή της δεν είναι μικρό, ναύξήσει δηλ. καταληχτικά τους όπαδούς της και να στερεώσει τήν Έταιρία.

Ο «Νουμάς» εύχεται όλόψυχα να πετύχει, όπως και θά πετύχει, πέρα για πέρα ό έθνικώτατος σκοπός τής Έταιρίας, και φανερώνοντας κι αυτός ούσιαστικώτερα τή χαρά του για τή σημερινή σεμνή γιορτή δέχεται συντρομπτή του κάθε όπαδό τής Έταιρίας με τρεις (3) μονάχα δραχμές τό χρόνο συντρομπή.

Στήν άπάντησή μας στο γράμμα του κ. Γραμματέα της, πού τήνε δημοσιεύουμε στην πρώτη σελίδα, δηλώσαμε—και τό ξαναδηλώνουμε και δώ—πώς ή Έταιρία ήμπορεί να χρησιμοποιήσει τό «Νουμά» για όργανό της, σ' ό,τι τότε χρειαστεί.

Ο ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟΣ

ό τρισμακάριστος, ό περιπόθητος, ό σχολαστικοθρεμένος, ό δασκαλοπατημένος, ό λεβέντης, ό παληκάρης κτλ. κτλ. «Ταχυδρόμος» τής Πόλης δεν ήσυχάζει. Κάθε λίγο και λιγάκι θά τό βάλει με όσους αγωνίζονται για τή δημοτική γλώσσα. Πότε για τούτη τήν άφορμή, πότε για κείνη σε κάθε φύλλο πήδημα!

Νά, τώρα τελευταία κλαίει και δέρνεται σε μιá σοβόρη και σοβαρώτατη μάλισια!) άνταπόκρισή του από τήν Άθήνα, πώς δεν έχουμε φιλολογία, πώς πάει πιά στέρεψε τό Ρωμαίικο μυαλό, από τότε πού άρχισε να έπικρατεί ή Ρωμαίικη γλώσσα!...

Ο Ψυχάρης και ό Πάλλης, ήμμαθείς! Τό Εύαγγέλιο μεταφρασμένο σε γλώσσα ταβέρνας! «Η Άλιόνα (μη λιγοθυμίσατε με τήν άστεία παραμόρφωση τής Ίλιάδας!) μεταφρασμένη σε γλώσσα αην ούδ' έ συγγραφέας της είναι εις θέσιν να εξηγήσει! Τά ποιήματα του Παλαμά, έξωφρενικά! Ο Παλα-

μάς αυτοκτόνησε κυριολεκτικώς. Ο Καρκαβίτσας νοσηλεύει τους άθηνείς στρατιώτες. Ο Μοσχόπουλος (ποιός να ναί πάλι ό Όμηρος αυτός;) έπεδόθη εν Βουκουρεστίω εις τήν πολιτικήν άρθρογραφίαν. έγκαταλείψας τού Άπολλωνος τήν φόρμιγγα! Και για τα ρέστα, κοιτάχτε πιά τον «Ταχυδρόμο» τής 7 του Γενναρίου.

Είναι να κλαίει κανένας με τή στραβομάρα μερικων ανθρώπων πού μερμ μεσημέρι βγαίνουνε στους δρόμους με κλεφτοφάναρο για να μας πείσουνε και μες πώς είναι μεσάνυχτα, άφού ή στραβομάρα τους δεν τους αφήνει να ίδουνε τον ήλιο.

Κ' ΕΝΑΣ

εύτυχισμένος βουλευτής πού πέτυχε πριν άκόμα γίνουν οι έλλογές. Πάρτε τους «Καιρούς» να τό ιδείτε. Κάθε μερμ δημοσιεύει και από μιá δήλωση πολιτικών του φίλων πού θά τότε ψηφίσουνε. Τ' όνομά του: Θεόδωρος Άποστολόπουλος και πατριδα του ή Κόρινθος. Τήν περασμένη Τετάρτη διαβάσαμε στους «Καιρούς» τήν δεκάτη δγδθή δήλωση των πολιτικών του φίλων με διακόσες τόσες ύπογραφές. «Ισι με σήμερα, Κυριακή, θάχει δημοσιευτεί ή εικοστή δευτέρα. Άπό διακόσες λοιπον ύπογραφές, άπάνω κάτου, ή κάθε μιá, μες κόνουν 200 x 21 = 4,200 ψηφοφόροι και δε θάχει περισσότερους, από τόσους ή έπαρχία του.

Νά λοιπόν κ' ένκ, καινούριος τρόπος έλλογής: δίχως κάλτες και σφικριδια.

ΦΙΛΟΝΟΜΑΖΑΡΟ ΒΛΟΜΑΣΙΑΤΙΚΟ

Άπό Πέμπτη σε Πέμπτη

- Υπουργός Έσωτερικών ό κ. Θ. Η. Ντεληγιάννης
- Σκοτωμοί: Άθήνα 2, Περαιάς 1, Άστρος 1, Λεβαδιά 1.
- Λαβωμοί: Άθήνα 19, Περαιάς 9. Στού Παλαμά 6. Στόν Έπαχτο 2, Μεγάρα 1, Βόνιτσα 1, Άταλάντη 1.
- Κλειμές: Άθήνα 12, Περαιάς 10, Πόργος 1, Καλαμάτα 1.
- Βιασμός: Καλαμάτα 1.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σοβαρά, ξαμολουθώντας το κουρέλιασμα της φημερίδας). Καθώς πρώτα!

Η ΧΑΡΗ (με χαμόγελο). Κι όχι θυμούς και να σε βλέπουμε κάθε χάρη φεγγαριού...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ταχτικός, ταχτικώτερος κι από τίν κ. Κοκορόπουλο!...

Η ΧΑΡΗ (κάθεται κι αυτή στο πάγκο, μακριά από το Λάμπρο). Άλήθεια, δε μου λέτε, πιστεύετε στα θάματα;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (τήνε κοιτάζει με περιέργεια). Δηλαδή;

Η ΧΑΡΗ (μαδώντας νευρικά τα λουλούδια πού κρατάει στα χέρια της). Δηλαδή, να, μπορεί να ήμακτουργήσει ένας άνθρωπος, να κάνει κάτι τι μεγάλο, άναπάντεχο, νάλλάξει, να ποιμε, τό χαρμάντηρά του; Έγώ, να με καταλάβετε, μπορώ να γίνω κείνο πού δεν είμαι;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Με τή σκέψη και με τή θέληση όλα κατορθώνονται...

Η ΧΑΡΗ (άφαιρεμένη, σε να μιλάει μοναχή της). Σκέψη και Θείληση!... Νά τ'έχω άραγε τα δυό αυτά λιοντάρια μέσα μου; Κι όμως είναι ώραίο νάγαπάει κανείς και νάγαπιέται!... Τότε μονάχα ζει... (Ο Λάμπρος δεν άπαντάει. Με άκουμπισμένο τό κεφάλι στο δεξί του χέρι, συλλοίζεται. Η Χάρη

σωπαίνει κι αυτή. Σε λίγο φτάνει τρέχοντας ό Κοσιής, λυγωμένος στα γέλια).

Ο ΚΩΣΤΗΣ. Τρεχάτε! Τρεχάτε! Να πεθάνετε στα γέλια! Ο Άντρέας έρχεται μαζί με τήν κ. Μαυρή και με τρία άμαξία γιομάτα φίλους!... Αυτός κουβάλησε δώ όλο τό μνημόσυνο του Μελά!... (Βλέποντάς τους, κει, μελαχολικούς). Μά τί πάθατε; Αυτοί πουρχονται από τό μνημόσυνο είναι όλο γέλια και τρεχούδια και σε; εδω φκινόσατε σε νάχετκι μνημόσυνο!... (Ο Λάμπρος δεν άπαντάει).

Η ΧΑΡΗ (με φωνή σιγανή). Κάτι πέθανε δώ και τό θάψαμε!... Θάψαμε τήν κίτρινη τρανταφυλίξ μου...

Ο ΚΩΣΤΗΣ (γελώντας). Γεια σας! Καλά τό καταφέρατε! Ο Λάμπρος γκρινιάζει πώς τά κίτρινα τρανταφυλλά συμβολίζανε τό ψέμα...

Η ΧΑΡΗ. Θάψαμε τό ψέμα!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σηκώνοντας τό κεφάλι του). Άλλοίμονο, και τήν Έλπίδα μαζί του!

Ο ΚΩΣΤΗΣ (γελαστά πάντα). Τότε καλά τό σκέφτηκε κι ό Άντρέας να κουβαλήσει τους φίλους του εδω, για να βρεθούνε και στο μνημόσυνο τους! Αυτοί ξερον από μνημόσυνα, τους έχουν πάρει τον άγέρα πιά! (Τελειώνει ή Δεύτερη πράξη) (άκολουθεί)

ΥΨΙΝΟΣ

Στήν κλίτη ἀποκοιμήθηρες πού σούχει σιρόση ή
[Έννοια,
κι όλο στήν όψη ιδιοκατοής και θλιβερά βογγήσ. ...
διμένα ή Μοίρα δέν κινάει στόν άρχαϊκό τά χιένια
νά εφάνη μεσ' στή θλίψη σου διασίδι της χαράς!

Κι όλο στόν ύπνο σου κινής τή κρυσταλλένια χέρι.
Μά θάεινε τ' όνειρο βραχνάς και στήν ψυχή σιλιαδιά,
σά νά κρουπών τά σήθεια σου με δαμασκια μαχαίρια
σ' άνήλιαγα κατώγια τους οί Ατοίγγανοι βαθεία.

Ύπνα κι από την άρχαϊκή της μαύρης Όρας φύγε
κι ως νά βαφτίστη; σ' όνειρο σέ νέας ζωής κρουσιά,
ξύπνα και τή τραγουδί σου με τή δική μου σμίγε
κι από της Έννοιας γλώττωσε πού εδέθησ τά σκουριά.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΤΡΑΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ GRIMM

Ο ΦΤΩΧΟΣ ΚΙ Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ

Στους παλιούς καιρούς, όντας ο Θεός ζούσε ακόμα μαζί με τους ανθρώπους, έτυχε μιá φορά νά κουραστή και νύχτωσε πριν φτάση σ' ένα χάνι. Έξαφνα βρήκε στο δρόμο δύο σπίτια, τó ένα αντίκρυ τάλλο, και είτανε τó ένα μεγάλο και όραίο και τó είχε ένας πλούσιος· τó άλλο είτανε μικρό και φτωχικό και τó είχε ένας φτωχός. Τότε ο Θεός σκέφτηκε νά πάη νά μείνη στο μεγάλο πού είτανε ο πλούσιος και δέν θά του γινότανε θάρος. Ο πλούσιος, άμα άκουσε νά χτυπάνε τήν πόρτα του, άνοιξε τó παράθυρο και ρώτησε τόν ξένο τί θέλει. Ο Θεός άποκρίθηκε· «Θέλω, άν έχεις, καμμιá γωνιά νά μείνω άπόψε.» Ο πλούσιος κοίταξε τόν ξένο άπ' τήν κορυφή ως τά νύχια, και άμα είδε ότι φορούσε παλιά ρούχα, κούνησε τó κεφάλι και τούπε· «Εγώ δέν μπορώ νά σε δεχτώ γιατί οί κάμαρές μου είναι γεμάτες σπαρτά και ττάρι, και άν δεχόμουνά όλους πού χτυπάνε τήν πόρτα μου, τότε εγώ ε ίδιος θά γύριζα με τήν πετερίττα στού; δρόμου; άν κι εσένα.» Αίντε νάβρης άλλο;» Εκλεισε τó παράθυρο και μπήκε μέσα. Τότε πήγε ο Θεός στο μικρό σπίτι και μόλις χτύπησε, άνοιξε ο φτωχός τήν πόρτα, τόν έβαλε μέσα και τούπε· «Μείνε άπόψε εδώ, γικτι είναι σκοτάδι και δέν μπορείς νά προχωρήσης.» Ο Θεός δέχτηκε και τότε και ή γυναίκα του φτωχού τόν χαιρέτισε και τούπε, ότι δέν έχουνε πολλά πράγματα νά του δώσουνε, αλλά ό,τι του κάνουνε, τού τó κάνουνε με όλη τους τήν καρδιά. Έπειτα έβαλε τις πατάτες σ' ή φωτιά και ένώ βράζανε, άρμεξε τήν κατσίκά τους, για νά έχουνε και λίγο γάλα. Άμα στρώθηκε τó τραπέζι, έκατσε ο Θεός και έφαγε μαζί τους· και ευχαριστήθηκε πολύ, γιατί έβλεπε και αυτούς ευχαριστημένους. Άφου έφαγαν και ήρθε ή ώρα του ύπνου, έφώναξε ή γυναίκα τόν άντρα της και τού ειπε κρυφά· «Πρέπει νά κάνουμε ένα άχυρένιο στρώμα νά πλαγιασούμε, για νά δώσουμε τó κρεβάτι μας νά κοιμηθί ο ξένος· γιατί είναι ο καυμένος πολύ κουρασμένος άπ' τόν δρόμο.» «Με ευχαρίστηση, άποκρίθηκε ο άντρας, «θά του τó πώ», και άμέτως πήγε στόν ξένο και τόν παρακάλεσε νά πλαγιασέ στο κρεβάτι τους. Ο Θεός δέν ήθελε νά τους πάρη τó κρεβάτι τους, αλλά αυτοί τόν κατάφεραν, και τó δέχτηκε. Τήν άλλη μέρα σηκώθηκε τó άντρώγιο πρωί πρωί και έτοιμάσαν στόν ξένο νά κοιτασθή.

Όταν ο ήλιος έρρηχνε τις άχτίνες του στα παράθυρα, σηκώθηκε και ο Θεός, έφαγε μαζί τους και ήθελε ύστερα νά φύγη. Πριν όμως ξεκινήση ειπε στο άντρώγιο. «Άφου είσατε τόσο πονόψυχοι, θέλω νά σας κάνω τρία καλά· πέτε μου τις επιθυμίες σας;» Τότε ειπε ο φτωχός· «Τί νά επιθυμήσω παρά μιάν εύτυχημένη ζωή σέ τούτο και στόν άλλο κόσμος; για τó τρίτο τί νά επιθυμήσω;» Τότε ο Θεός ειπε «Δέ θέλεις νάχης και ένα μεγάλο καινούργιο σπίτι και νά αφήσης τó παλιό;» «Ναι, ειπε ο άντρας, άν αυτό μπορεί νά γίνει, τó θέλω.» Τότε ο Θεός έκανε άμέσως τó παλιό τους σπίτι μεγάλο και καινούργιο, τούς ύποσχέθηκε και τά δύο άλλα, τούς ελόγησε και έφυγε.

**

Είτανε πιά ημέρα προχωρημένη όταν ξύπνησε ο πλούσιος γείτονας. Μόλις βγήκε στο παράθυρο, είδε αντίκρυ του ένα καινούργιο μεγάλο σπίτι με κόκκινα κεραμίδια, εκεί πού προτύτερα είτανε μιá παλιοκαλύβα. Τότε γούρλωσε τά μάτια, έφώναξε τή γυναίκα του και τής ειπε· «Κοίταξε, τί περίεργο πράγμα. Χτες ακόμα είτανε εκεί μιá παλιοκαλύβα και σήμερα βλέπομε ένα μεγάλο όραίο σπίτι· γικ πήγαινε νά μάθης πώς έγινε αυτό τó θαύμα.» Άμέσως έτρεξε ή γυναίκα και φώτησε τόν φτωχό. Αυτός τής δηγήθηκε· «Ψε; ήρθε κάποιος ξένος και ζήταγε νά περάση τή νύχτα στο σπίτι μας, τόν δεχτάκαμε και σήμερα τó πρωί, πού έφυγε, μάς ύποσχέθηκε νά είμαστε εύτυχημένοι σέ τούτο και στόν άλλο κόσμο και μάς έκανε και αυτό τó σπίτι.» Η γυναίκα έτρεξε γλήγορα πίσω και τά δηγήθηκε όλα στόν άντρα της. Και αυτός ειπε· «Μούρχειται νά σπάσω τó κεφάλι μου πού δέν τά ήξερα αυτά. Αυτός ο ξένος; ήρθε πρώτα εδώ και ζήταγε νά μείνη κι εγώ τόν έδιωξα.» «Καβαλλίκεψε γλήγορα τó άλογό σου,» ειπε ή γυναίκα, «και τρέξε νά τόν φτάσης, και τότε μπορεί και σέ μάς νά δώση κάτι.»

**

Ο πλούσιος άκουσε τή συμβουλή της γυναίκας του, έφτασε τόν Θεό και τούπε, νά μή είναι μαζί του θυμωμένος, γικτι αυτός μπήκε μέσα νά βρή τó κλειδί και στο άναμεταξύ είχε φύγει. Όταν όμως ξαναγύριση, τότε μπορεί νά μείνη στο σπίτι του. «Ναι, ειπε ο Θεός, άμα γυρίσω, θάρθω.» Τότε ρώτησε ο πλούσιος, άν μπορούσε και σ' αυτόν νά κάνη τρία καλά. «Μπορώ νά τά κάνω, ειπε ο Θεός, αλλά καλλίτερα νά μή τά ζητήσης,» «Μή φοβάσαι, άποκρίθηκε αυτός, θά διαλιζ» κάτι καλό πράγματα, φτάνει νά μπορείς νά τά κάνης.» Τότε ο Θεός ειπε· «Αίντε και ό,τι ζητήσης, θά σου τó κάνω.»

**

Τώρα είχε ο πλούσιος ό,τι ήθελε, άνιόθηκε στο άλογό του και έφυγε. Και στο δρόμο σκεφτότανε τί νά επιθυμήση. Ένω είτανε βυθισμένος στις σκέψεις, άφρησε τά χαλινάρια, και τó άλογο άρχισε νά πηδάει, σά νά ταραζότανε, και τού έφυγαν οί σκέψεις. Άρχισε νά τó χαιδεύη στο λαιμό και τούλεγε· «Ησύχασε, ρέ!» αλλά τó άλογο δέν έπαψε νά πηδάη. Τότε έχασε τήν ύπομονή, θυμωσε και φώναξε· «Μπα πού νά σου κοπή ο λαιμός!» Και μόλις τέλειωσε, έπεσε τó άλογο πόφο και δέν κουνιότανε πιά. Και έτσι τού είχε γίνει ή πρώτη επιθυμία. Έπειδή όμως είτανε πολύ τσιγκούνης, λυπήθηκε νά αφήση τή σέλλα, τήν έβαλε στή ράχη του και τήν πήγαινε στο σπίτι. Τώρα σκέφτηκε ότι

έχει δύο καλά ακόμα νά ζητήση και παρηγορήθηκε. Ένω λοιπόν περπάταγε στόν άμμο και ο ήλιος είτανε πολύ ζεστός, ζεστάθηκε πολύ και θυμωσε γικτι είτανε φορτωμένος με τή σέλλα. Και δέν έφτανε μόνο αυτό, αλλά ακόμα δέν είχε σκεπτή και τί νά ζητήση. «Και άν ζητώ,» ειπε μόνος του, «όλους του κόσμου τούς Θεσαυρούς, θά μείνη πάντα κάτι πού νά τó επιθυμώ. Πρέπει γι' αυτό νάβρω κάτι, ώστε νά μή έχω πιά επιθυμίες.» Έστειρα στέναξε και ειπε· «Άν είμουνά εκείνος ο Βαυαρός χωριάτης πού είχε επίσης τρεις επιθυμίες νά του γίνουνε, τότε θάξερα τί νά ζητήσω· αυτός ζήτησε πρώτα πολλή μπίρα, δεύτε ο τóση μπίρα, όση μπορούσε νά πη, και τρίτο ένα βαρέλι μπίρα.»

Κάποτε σκέφτηκε ότι τó βρήκε, αλλά άμέσως πάλι του φάνηκε όλιγο. Και μέσ' στα βάσανα αυτά θυμήθηκε τή γυναίκα του, πόσο εκείνη περνάει όραία στή δροσερή της κάμαρα με τó καλό φαγί της. Αυτή ή σκέψη τόν πείραξε περισσότερο, και δίχως νά τó θέλη ειπε· «Ηθελα καλλίτερα νά είτανε ή γυναίκα μου άπάνω στή σέλλα και νά μή μπορεί νά κατεβή, παρά νά τήν έχω εγώ στή ράχη μου.» Και μόλις τέλειωσε είδε ότι είχε φύγει ή σέλλα άπ' τή ράχη του και κατάλαβε πώς και ή δεύτερα του επιθυμία είχε γίνει. Τότε ζεστάθηκε περισσότερο, άρχισε νά τρέχη γιά νά φτάση γλήγορα στο σπίτι του, νά κλειστή μόνος στήν κάμαρά του κι εκεί νά σκεπτή τó τρίτο πού είχε νά ζητήση. Μόλις έφτασε κι άνοιξε τήν πόρτα, είδε μέσ' στή κάμαρα τή γυναίκα του άπάνω σέ μιá σέλλα και δέν μπορούσε νά καταβή. Αυτή φώναζε δυνατά και έκλαιε. Τότε τής ειπε ο άντρας· «Ησύχασε, κάτσε αυτού και θά σου δώσω όλα τά πλούτη του κόσμου.» Αυτή όμως τόν έβρισε γαϊδαροκέφαλο και τού ειπε· «Τί τά θέλω του κόσμου όλα τά καλά, άν είμαι καρρωμένη σ' αυτή τή σέλλα; Έσύ είσυνα ή άφορμή παύ μ' έβαλες εδώ πάνω, σ' τώρα πρέπει νά με βγάλης πάλι.» Θέλοντας και μή έπρεπε ο πλούσιος νά ζητήση και τó τρίτο, νά καταβή ή γυναίκα του άπ' τή σέλλα. Και έτσι δέν κέρδησε τίποτε άλλο παρά θυμό, κόπους και βρισιές και έχασε και ένα άλογο. Οί φτωχοί όμως ζούσανε άγαπημένοι και εύτυχημένοι ως τά τέλος της ζωής τους.

Μετάφρ. Α. STEINMETZ

ΓΑΜΟΣ

Αύριο—ώ, δλήθεια δπίστευτη!—
μιá μέρα άκόμα μένει
Νά ίδουμε τήν αγάπη μας
διπλοστεφανωμένη.

Και θάνα; τά στεφάνια μας
πού νέο άνοίγουν βίο,
στήν τιμημένη αγάπη μας
τ' άτίμυτο βραδείο!

ΕΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΑΝΚΥΡΑΙ 3—5 Μ.

ΑΠ' ΤΑ „ΠΟΛΥΜΕΤΡΑ“

1

Κρόβω μέσα μου γιὰ πάντα
μὴν ἐφιάφωτη ἀστραπή,
ποῦ φωτίζει κάθε σκέψη
ποῦ τὰ χεῖλιά μου θά πη.

Μὰ γιὰ νὰ ψάλλω ὅσα θαρῶ
νὰ φέγγουνε στὰ βιάθη τῆς ψυχῆς μου,
οἱ νύχτες δὲ μὲ φτάνουνε
Κ' οἱ μέρες εἶναι λίγες τῆς ζωῆς μου.

2

Καὶ γιὰ μένα οἱ μηλιές θὰ γελάσουν ;
Καὶ σὲ μένα γιοιτὲς θὰ φανοῦν ;
Τὰ κοράκια—οἱ θλιμένοι μου φίλοι—
ἀηδονάκια γλυκὰ θὰ γενοῦν ;

Ἄκουε τὸ ὄναμι πέρα τὰρρυρὸ
ποῦ τρέχει ἀπὸ τὸ δρόμο κουρασμένο ;
Μιανῆς ἐλλείδας θεῖον εἶδωλο
θαρῶ σὸ κῦλισμά του εἰκονισμένο.

Μὰ πότε τὸνευόπλεχτο
σὸ πλάι μου λουλούδι θὰ φυτρώσῃ ;
Ποῦ θάναυ κείνη ποῦ θάρθῃ
σὴν νόχτα τῆς ψυχῆς μου φῶς νὰ στορώσῃ ;

Καστελλόριζο Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΕ

ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ἡ παρισιανικὴ «Revue des études grecques» σὸ τελευταῖο τῆς φύλλο (juillet—Octobre 1904) καταχώρισε κριτικὸ σημεῖωμα τοῦ Ψυχάρη στὰ κριτικὰ σχόλια καὶ διορθώματα τοῦ Πάλλη ἀπέναντι σὸ κείμενο τῶν «κατὰ Μάρκου καὶ Ματθαίου» Εὐαγγελίων ποῦ τύπωσε σὸ Λίβερπουλ τὸ 1903. (A few Notes on The Gospels According To St. Marc and St. Matthew... Based chiefly on Modern Greek. By Alex Pallis.)

Στὴν κριτικὴ του ὁ Ψυχάρης γράφει τὰκόλουθα :

«Ὁ κ. Α. Πάλλης, μεταφράζοντας τὰ τέσσαρα Βαγγέλια, δὲ φιλοτιμήθηκε μόνον νὰ χτίσῃ ἓνα γλωσσικὸ μνημεῖο,σάν τὸν Κολδῖνο· θέλησε μαζὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ φιλόλογον ἔργο. Οἱ κριτικὲς του εἰκασίαι μᾶς τόνε δείχνουνε ἓνα μυαλὸ δξότατο, ποῦ μπαίνει μέσα σὸ νόημα μὲ τρόπο ποῦ μᾶς ξεφνίζει. Μπορεῖ νὰ μὴ παραδέχεται τὴν κάθε ὑπόθεση ποῦ κάνει· μὰ τίποτε ἀπ' αὐτὰ ποῦ ὑποθέτει δὲ μᾶς κρατάει ἀδιάφορος. Ἡ κριτικὴ του μέθοδος ὅλων διόλου πρωτότυπη καὶ μολαταῦτα ἐπιπλοῦστατη. Ζητᾷ τις πιὸ πολλές φορές, νὰ ἐξηγήσῃ μὲ τὴν τωρινὴν ἑρμηνείαν τῆς γλώσσας, ἰδιωτισμοῦς, σημασιῶς, καὶ σύνταξης σ' ἓνα βιβλίον ποῦ, σωστά, τὸ θεωροῦν ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ πρωτάρικα τῆς νέας ἐλληνικῆς. Ἔτσι ἀνάμεσα στὰλλα, (σ. 6) πολὺ εὐτυχισμένα ἐξηγεῖ τὸ «οὕτω λαλεῖ» μὲ τὴν φράση «τὸ εἶπα ἔτσι», καὶ μᾶς δίνει νόημα τόσο ταιριαστό ὅσο καὶ ἀπάντεχο. Καὶ ἡ ἀνάγνωσις ποῦ τόσο ἐξυπνα ἔκαμε τοῦ περίφημου «Μὴ δῶτε τὰ ἅγια τοῖς κυσίν μηδὲ ἐλάητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων» (σ. 33) εἶναι σήμερα ξακουσμένη. Ὅμοια κάρπιμες εἶναι οἱ γνώμες του στὶς σελίδες 9,12,14,32,44, καὶ ἀλλοῦ. Παντοῦ βλέπετε τὸ νοῦ τὸν καλοσυνεῖδητο ποῦ ἀποζητᾷ, καὶ ποῦ, συχνά, ἐρίσκει.»

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΩΡΑΙΑΣ

Γιατί θολώνεις, γαλάζιε οὐρανέ ; γιατί μαραινε-
στε τοῦ κάμπου ὠραία λουλούδια ; καὶ σεις τῆς
ἀνοιξῆς ἀηδόνια,γιατί δὲν πετᾶτε χαρούμενα πειᾶ ;
Τί ἔχετε ; τί εἶν' αὐτὸ ποῦ τόσο σᾶς πικραί-
νει ;

Χτὲς ἀκόμα ὁ οὐρανὸς ἐγελοῦσε, τὰ λουλούδια
μοσχοβολοῦσαν, καὶ τ' ἀηδόνια, τὰ μελωδικὰ τ'
ἀηδόνια, πετοῦσαν χαρούμενα ἀπὸ τὸ ἓνα κλαρί σὸ
ἄλλο καὶ ἔψελαν τὸ μελωδικὸ τους τραγοῦδι. Καὶ
ἦταν χαρούμενο τὸ τραγοῦδι τους τότε.

— Ἄκου, καὶ τώρα τραγοῦδᾶν.

— Τραγοῦδᾶν ; σῶπξ... Ὁχι, μοιρολογοῦν.

Ἔ τὸ λυπητερὸ τὸ μοιρολόγι ! Ἐκεῖ θέλω νὰ πάω,
ἐκεῖ ποῦ ἀκούω τὸν τόσο θρῆνο, νὰ κλάψω κ' ἐγὼ
τὴ ζωὴ ποῦσβυσε, τὴν ἀγγελικὴν ψυχὴ ποῦ πέ-
ταξε.

Καὶ πῆγα, καὶ εἶδα. Ὁ μένα, φρικτὸ θέαμα !
Θρηνῆστε ἐσεῖς ἄνθρωποι καὶ θρηνῆστε, σκῦψτε
καὶ προσκυνῆστε.

Στὸ ὀλοκάθαρο κρεββάτι εἶναι ἐκπλωμένο ἓνα
σῶμα ! Εἶναι τὸ σῶμα τὸ ἄγνὸ τῆς ὠραίας. Ἄψυχο
κοίτεται σὸ στρώμα. Δὲν κουνιέται. Ἡ ὠραία δὲν
ὑπάρχει πειᾶ !

Δὲν κλαίτε ; δὲ σᾶς συγκινεῖ τὸ φερὲρὸ τὸ θέ-
αμα ;

Ἦ ! δὲν ἔχετε καρδίαν, δὲν πονάτε.

Ἐρημιά. Κανεῖς ἐδῶ. Καὶ ὅμως πρὶν ἐνόμισα
πῶς εἶδα κόσμον πολὺ. Τί νὰ εἶναι ; Μήπως εἶναι
ὄνειρο ; Ἦ ! νὰ ἦταν ὄνειρο !

Μονάχον μ' ἀρῆνιτε νὰ κλάψω τὴ πολὺκαυτη
παρθένα ;

Ἄγκυλιάζω σφιχτὰ τὸ κρῦ πτόμα, χαϊδεύω
τὰ μάγουλα, τὸ μέτωπο, τὰ μαλλιά.

Τὴν κοιτᾷ στὰ μάτια, τὰ μάτια ποῦ ἄλλοτε
μοῦδειχναν ὅλη τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ψυχῆς της.
Ἄ ! δὲν ἔχουν τώρα ἔκφραση, δὲν ἔχουν πειᾶ ἐκείνη
τὴ γλύκα. Εἶναι νεκρά κ' αὐτὰ.

Τᾶστέρια τώρα σβύνουν, καὶ τὸ Φεγγάρι χλωμό-
χλωμό, τρέχει νὰ κρυφτῇ πίσω ἀπ' τὰ βουνά.

Λόγγριν

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Φίλιππε Νουμά,

Ἡ μάνα μου π' ἄκουσε τὴν ἱστορίαν σὲ κάπιο
σπίτι, μ' ὅλο πῶχει στενὴ καρδιά σὲ τέττα ζητή-
ματα, μὲ τὴν εἶπε μὲ πολλὴ τῆς πίκρα. Εἶχεν
ἔρθει ἐδῶ καὶ κάμποσο ἀπὸ τὴ Θράκη ἓνας νέος,
παπᾶς, πολὺξερὸς καὶ πραγματικὸν σπουδαγμένος.

Σάν ἔτυχε νὰ σκοτωθεῖ ἡ Μελέα στὴ Μακεδο-
νία, ἐνοιωθε πῶς δὲν ἔπρεπε πικὴ νὰ σεργιανᾷ σὸ
Σόνταγμα. Μαθαίνει τὸ κατατόπι τοῦ Μακεδονικοῦ
Συλλόγου καὶ μὲ καὶ δύο πᾶει κ' ἀνταμώνει ἓναν
ἀξιωματικὸν γνωστὸν του γιὰ νὰ τόνε συστήσῃ κ'
ἔτσι νὰ μπορέσῃ νὰ φύγῃ γιὰ τὴ σκλαβωμένη
χώρα. Ὁ ἀξιωματικὸς τόνε παγαίνει σ' ἓνα πολι-
τικὸ Ἀθηναῖο ποῦ εἶνε ἀπὸ τοὺς πρώτους τοῦ Συλ-
λόγου.

Μπροστὰ στὸν ἀθηναῖο πολιτικὸν, ὁ παπᾶς ἀρ-
χίζει νὰ βγάξῃ τὰ διπλώματά του καὶ τὰ συστατικὰ
ποῦχε μαζὴ του,νομιζοντας πῶς γιὰ μὲ τέττα δου-
λιά, πρώτα ἀπ' ὅλα ἔπρεπε νὰ κερδίσει ὁ ἓνας τ' ἄλ-

λουοῦ τὴν ἐμπιστοσύνη. Μὰ ὁ πολιτικὸς πατριώτης
μαθημένος νὰ δίνει καὶ νὰ παίρνει διπλώματα καὶ
συστατικὰ γιὰ καμιά ψωροθέση, πρὶ νὰ καλακούσει
τὸ δύσκολο ξένο, τοῦ λέει :

—Ὁλ φροντίσουμε γιὰ τὴ δουλιὰ σας ἀν καὶ πρέ-
πει νὰ ξέρετε πῶς ὁ Μητροπολίτης μας εἶναι ἀντίθε-
τος ; καὶ δύσκολα θὰ γενεῖ τὸ ρουσφέτι σου !

Ἦ παπᾶς τᾶχασε !—Ἄ Ρουσφέτι ; Τί ρουσφέτι ;
Νὰ σκοτωθῶ γιὰ τὴν πατρίδα μου ζητᾶω, κύριε
μου,καὶ σεις μ' ἀνακατέθετε στὶς δικῆς σας βρωμερό-
τητες ;

Τὸ τέλος δὲ μὲ νοιάζει καὶ τόσο. Μὰ τὸ ἐπει-
διο,θάρῶ,πῶς δείχνει μὲ τὴ φωτερὴν ἀλήθειαν του,
τί εἶδους παληαθρωπιῆς καὶ τί ζετσίπωτα γαϊδού-
ρα κυβερνεῖ τὴν κάθε τωρινὴ ἐκδήλωσι τοῦ τό-
που, ἀπὸ πολιτικὴ ὡς... τὴν πολιτικὴν, γιατί δια-
τὰ διαφεντεβεῖ ἡ βρωμιά.

Ὅλοι σὸ σπῖτι πονάσαμε. Ἡ ἀδερφή μου
ἐκλαίγει ἀπὸ συγκίνηση. Ἡ μάνα τὸ ἴδιον. Μολα-
τάφρα μεθᾶβριο στὶς ἐκλογῆς ὄλοι, καὶ οἱ γυναῖκες,
θὰ θέλουνε νὰ χυνοῦν ψῆρον γιὰ νὰ ἐκλέξουνε τοῦς πα-
ληαθρώπους μας.

Οἱ ἐκλογῆς ! π' ἀναθεμά τις !

Ἀπελάτης

Ο ΣΟΦΟΚΛΕΑΣ—ΣΟΦΟΚΛΗΣ

Φίλιππε «Νουμά»,

Σοῦ στέλνω τὰ πικρακτῶ δυὸ νόστιμα ἐπεισό-
δια καὶ σὲ παρκαλῶ νὰ τὰ πετάξῃς σὲ καμιά γω-
νικὰ τοῦ φύλλου σου, γιατί δείχνουν ὀλοφάνερα τὴν
κατάστασιν τοῦ κλήρου μας καὶ τῶν σχολιῶν μας,
στὴν ὅποια μᾶς ἔρηξε ἡ ψέφτικη γλώσσα ποῦ ξα-
κολουθοῦνε νὰ ἐπιβᾶλλουν οἱ λογιώτατοι σὸ δύ-
στυχο τὸ ἔθνος.

Σ' ἓνα χωριὸ τοῦ νησιοῦ μας γινότανε γάμος,
ἐδῶ κ' ἓνας μῆνας. Στὴν ἐκκλησιά, τὴν ὥρα ποῦ
ὁ παπᾶς, ἓνας ἀγαθώτατος ἄνθρωπος, λιγάκι ἀ-
γράμματος—καὶ πῶς παπᾶς εἶναι σήμερα γραμμα-
τισμένος;—ἤθελε νὰ σταβρώσει τὸ δαχτυλίδι μπρο-
στὰ σὸ γαμπρό, ἀρχίνησε : «Ἀραβωνίζεται ὁ
δούλος τοῦ Θεοῦ Σοφοκλῆς τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ
κτλ.» Ἀφοῦ τὸ εἶπε τρεῖς φορές ἀφτό, πᾶει καὶ
μπρὸς στὴ νύφη : «Ἀραβωνίζεται ἡ δούλη τοῦ
Θεοῦ (τᾶδε) τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Σοφοκλῆ...»

— Σοφοκλέα, Σοφοκλέα ! τὸν διακόβει φωνά-
ζοντας ἀπὸ τὸ στασίδι του ὁ δάσκαλος τοῦ χωριοῦ
ποῦ εἶτανε καὶ ψάλτης.

Ἦ παπᾶς ξαφνισμένος γύρισε καὶ τόνε κοίταξε
καὶ βλέποντας πῶς ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζῃ ἀναγ-
κᾶστηκε ὁ καημένος νὰ τὸ διορθώσῃ : Σοφοκλέα.

Σὲ λίγο ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς στέψης. Ὁ παπᾶς
φωνάζει τώρα ξεκουραίνοντας τὸν κόσμον : «Στέφε-
ται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Σοφοκλέας...»

— Σοφοκλῆς, Σοφοκλῆς ! τὸν διακόβει πάλι ὁ δά-
σκαλος. Ὁ παπᾶς οσπισμένος τώρα, ξαναγριοκί-
ταξε τὸ δάσκαλον μὰ πάλι δίνοντας τόπο σὸ θυμὸ
του, τὸ διορθώσε : Σοφοκλῆς. Ὑστερα πᾶει μπρὸς
στὴ νύφη πάλι : «Στέφεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ
(τᾶδε) τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Σοφοκλῆ...»

— Σοφοκλέα, Σοφοκλέα ! τοῦ φωνάζει πάλι
ἀπὸ μακριὰ ὁ δάσκαλος. Ἦ τότε πᾶ ὁ κακόμοιρος
παπᾶς δὲ βᾶσταξε, κόβει στὴ μέση τὸ ξεφανωτό
του καὶ γυρίζοντας σὸ δάσκαλον, τοῦ λέει καταθυ-
μωμένος :

— Μὰ, κύριε, δὲ μπορεῖ κανεῖς νὰ σοῦ ἀρῆσει
ἔθνε· λέω Σοφοκλῆς, μὲ φωνάζεις Σοφοκλέας·
λέω Σοφοκλέας, μὲ φωνάζεις Σοφοκλῆς. Θὰ μ'
ἀρῆσει ; νὰ τελέψω τὸ μυστήριον, ἢ τώρα φέγω κ'.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 1904

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Β. ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ 1904 ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμείον	2,149,300.26	Κεντρ. Καταστ. Δρ.	1,737,822.30
» τραπεζικά γραμμάτια	49,060.1	(Υποκαταστήμ.)	411,977.96
» κεφαλαιακά γραμμάτια	4,051,266.—	» τραπεζικά γραμμάτια	18,053,141.38
» κερματικά γραμμάτια	21,023,198.53	» κερματικά γραμμάτια	68,778,575.42
» Ανεπίσημα	18,053,141.38	» Ανεπίσημα	11,250,000.—
» Εξωτερικοί λογαριασμοί	68,778,575.42	» Εξωτερικοί λογαριασμοί	3,774,602.1
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	11,250,000.—	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	23,767,036.80
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	52,894,036.80	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	29,127,000.—
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	30,776,995.46	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	8,840,229.08
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,637,379.21	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	41,936,766.38
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	8,003,833.54	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	496,055.58
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	7,217,116.79	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,141,323.66
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,391,789.—	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	7,039,223.03
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,793,934.37	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	1,054,610.53
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	5,118,375.02	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	6,778,051.44
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	21,101,229.11	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	438,762.35
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	276,705.46	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,304,150.—
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	9,358,922.89	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,814,225.02
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	17,465,483.25	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	42,080,375.09
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	871,740.12	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	9,020,884.35
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	16,092,153.12	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	278,337.38
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	26,604,996.82	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	247,368.08
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	475,673.44	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	9,358,922.89
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	41,016.13	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	17,465,483.25
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,243,921.90	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	871,740.12
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	7,169,174.15	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	16,092,153.12
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	196,861.30	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	26,604,996.82
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	3,867,679.94	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	475,673.44
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	888,173.—	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	41,016.13
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	3,446,016.—	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,243,921.90
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,500,000.—	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	7,169,174.15
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	1,840,000.—	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	196,861.30
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,445,334.37	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	3,867,679.94
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,068,919.09	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	888,173.—
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,242,904.70	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	3,446,016.—
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,608,366.76	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,500,000.—
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	1,618,182.32	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	1,840,000.—
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	7,051.65	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,445,334.37
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	445,105.74	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,068,919.09
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	3,976,934.51	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	4,242,904.70
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,735,822.87	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	2,608,366.76
» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	1,790.99	» Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλάδα	1,618,182.32

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον μετοχικὸν διηρημένον εἰς 20,000 μετοχές	20,000,000.—
Κεφάλαια ἀποθεματικά (τακτικὰ)	4,000,000.—
Κεφάλαια ἀποθεματικά (ἐκτακτὰ)	7,500,000.—
Τραπεζικά γραμμάτια ἐν κλιρονομίᾳ	2,000,000.—
Τραπεζικά γραμμάτια ἐν κλιρονομίᾳ (δὲ ἀποδόσεως ἄπαντ. ἑπισημῶν Πρ. Τρ. Ἡ.π.)	13,500,000.—
Π. » » Τραπεζικῆς	68,778,575.42
α) τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	Δρ. 59,463,947.80
β) » Πρὸν. Τραπεζ. Ἡερισθεσσαλ.	255,775.—
Κεφαλαιακά γραμμάτια διδραχμῶν καὶ μονδραχμῶν	122,498,298.2
Κεφαλαιακά γραμμάτια ἀνευ τόκου εἰς μεταλλικὸν	11,250,000.—
Καταθέσεις ἀνευ τόκου εἰς μεταλλικὸν	3,774,602.1
» (Κεντρ. Καταστ.)	8,450,384.36
» (Υποκαταστήμ.)	5,511,871.36
» (Κεντρ. Καταστ.)	96,075.55
» (Υποκαταστήμ.)	852,494.12
Μερίσματα παραληφθέντα	276,175.—
Μερίσματα ἐξαρτηθέντα	4,800,000.—
Καταθέσεις Δημοσίου διὰ χρηρηγίσεως δανείων κατὰ τὸν Β.Φ.Μ. Νόμον	283,749.9
Δανείων Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐκ δημοσ. ὑπεγ. προσ.)	493,825.94
» (Κεντρ. Καταστ.)	743,400.34
» (Υποκαταστήμ.)	493,825.94
» (Υποκαταστήμ.)	743,400.34
Μερίσματα ἐπιτηρηθέντα εἰς χρυσὸν	1,237,226.28
Μερίσματα ἐπιτηρηθέντα εἰς χρυσὸν	196,399.35
Υπέρβασις δανείων εἰς τραπεζικά γραμμάτια	2,336,209.35
Υπέρβασις δανείων 2,600,000 ἑπισημῶν Σιδ. Π. Α. Π.	2,240.—
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσὸν	499,197.15
Καταθέσεις Δημοσίου ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικά γραμμάτια	309,221.63
Ἐντοκοὶ καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσὸν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Σιδηροδρόμου Πειραιῶς-Δεμερλῆ-Συνόρων	18,053,141.37
Ἐντοκοὶ καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζικά γραμμάτια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Σιδηροδρόμου Πειραιῶς-Δεμερλῆ-Συνόρων	265,276.51
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζικά γραμμάτια κατὰ τὸν Νόμον Β.Φ.Μ. Δρ.	5,612,166.15
Καταθέσεις Δημοσίου (κλιρονομ. Συγγροῦ) εἰς τραπεζικά γραμμάτια	1,664,134.60
Καταθέσεις ἐντοκοὶ (Κεντρ. Καταστ. Δρ. 68,541,691.16 (Κεφάλαιον) » 68,385,085.65	77,460,265.16
» (Υποκαταστήμ.) » 1,639,773.23 (Τόκοι) » 1,418,878.76	45,966,690.—
Καταθέσεις ἀνευ τόκου εἰς χρυσὸν	20,496,200.—
» 2 1/2 οἷο εἰς τραπεζικά γραμμάτια	2,328,678.—
» 2 1/2 οἷο εἰς τραπεζικά γραμμάτια	76,000.—
Καταθέσεις ταμειουχίου	3,759,225.96
» (Κεντρ. Καταστ.) » 2,812,163.92	38,140.37
» (Υποκαταστήμ.) » 946,761.98	1,287,349.97
Κομιστὰι συναλλαγμάτων	564,763.83
Συμμετογὴ τῶν Τραπεζῶν Ἱνδίας καὶ Ἀθηνῶν εἰς δάνειον Στρατιωτικῆς Τραπεζῆς	49,870.—
Τόκοι τῶν λογιστικῶν ἐπὶ ἀποδόσεως 54 εἰς 100	
Ἄλλα ἐπιτηρηθέντα ἀνευ τόκου διὰ τὴν ἐπιτ. ἐξαρτηθέντα	

πλα νὰ τὰ πεις ἐὰν καταπῶς τὰ θές. Γραμματικὴ θὰ μοῦ μάθεις τώρα ;
 Ὁ γαμπρὸς στενοχωρημένος, κατακόκκινος, γυρίζει καὶ λέει στὸ δάσκαλο : — Μὰ δὲ σπαίνεις, ἀδερφέ καὶ σύ, νὰ τελειώνουμε ἓνα ποδάρι μπροστῆτερα ;
 Τότες νὰ βλέπατε τὸ ταβατοῦρι ποῦ γένηκε μὲς στὴν Ἑκκλησιά. Βόϊξεν ὄλος ὁ κόσμος, σὰν τις μέλισσες μὲς τὸ κουβάνι κι ἄλλος ἔλεγε τὸ κοντὸ του, ἄλλος τὸ μακρὸ του. Ἄλλος ἔλεγε πῶς : νὰ ὁ παπᾶς δὲ ξέρει νὰ τὰ πει καλὰ καὶ τότε διορθώνει ὁ δάσκαλος. Ἄλλος πάλι δὲ συμφωνοῦσε σ' ἀφτό : — « Ἄϊντε, βρε ἀδερφέ, πρώτη φορά κάνει γάμο ὁ παπᾶς μας ; » κι ἄλλοι κατακρίνανε τὸ δάσκαλο : — « Χαρά στο ! νὰ κόβει τὸν παπᾶ στὴ μέση ! καλὰ τὰ λένε πρὸς ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους θὰ χαλάσει

— « Εἶπαμε λοιπὸν πῶς δταν ἡ παραλήγουσα εἶναι μακρὰ καὶ ἡ λήγουσα βραχεῖα, τότε ἡ παραλήγουσα πρέπει νὰ περισπᾷ... »
 Ἐδῶ κοντοστάθηκε ὁ καψοδάσκαλός μας. Πῶς νὰ ἐκκολοθηθεῖ ; μὰ θέλοντας νὰ τελειώσει τὴ λέξη μιὰ ποῦ τὴν ἀρχισε, εἶπε : νὰ περισπωθεῖ ! μὰ ὕστερα θυμῆθηκε φαίνεται πῶς ὁ ἀόριστος τοῦ περισπᾶμαι-σμαι κάνει περισπωσθῆν καὶ τὸ διώρθωσε : περισπασθεῖ (!!!). Καθὼς ὅμως ἐπρόφερε τὴ λέξη καταλαβε πῶς δὲν πάει καὶ τότες κατακόκκινος σὰν παπαροῦνα ἀναγκάστηκε τρίτη φορά νὰ τὸ ἀλλάξει ὄλος διόλου καὶ νὰ πει νὰ δεχθεῖ περισπωμένη.
 Δὲν εἶχα λοιπὸν δίκιο, στὴν ἀρχὴ νὰ λέω πῶς δείχνουνε τὴν κατάστασὴ μας ἀφτό τὰ δὴ ἐπεισόδια ; Μὰ πῶς δὲν εἶχε κανεὶς νὰ δεῖ κάθε μέρα!

Ο ΦΡΑΓΚΟΛΕΒΑΝΤΙΝΙΣΜΟΣ
 Φιλὲ Νουμᾶ,
 Ἐκάναμε βόλτες κάτω ἀπ' τὸ παλάτι μὲ φίλο μου πολὺ γνωστὸ στακκαίνουργια τὰ γράμματα, κουθεντιάζοντας περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων — Τὴν ἰσχυρία μας ἤρθε νὰ τὰρῆξει μιὰ συντροφιά ἀπὸ πλουτοκράτισσες. Βρέθηκε στὸ δρόμο μας σὰν ορατζέζικα ἀνακατωμένα μὲ Ἑλληνικά.
 Κι' ὁ φίλος μου ποῦ εἶνε τόσο βαθύς, ποῦ ξέρει τὰ πρὸ μπερδεμένα νὰ τὰ ξεμπλέχει κι' ὄλα νὰ τὰ φέρνει μπροστὰ σου ἀπλᾶ—ἀπλᾶ, ἐγέλασε πῶς πολὺ μὲ τὴ δική μου τὴ στενοχωρία παρὰ μὲ τὴν τσαρλατανιὰ τῶν γυναικῶν, καὶ ὕστερα μοῦεῖπε : Ἐφτόχημα πῶς ἔχω σὺν ἑσέ, καὶ εἶσαι θὰ εἶναι τὸ γὰρ ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τὸν παραγωγὸν ἀπάνου σ'

ἡ ἀποδοχὴ ἐκ τῆς ἐπισημῆς

στίας» καὶ γι' αὐτὸ τὰ χωρατὰ τῆς τάφηνου με δίχως ἀπάντησι.

—Γιὰ τὴν κριτικὴ αὐτῆ, ποὺ ταραξὲ τὰ θολὰ νερὰ τῆς ρουτίνας, θὰ γράψουμε κι ἄλλοι, τὸ ξέραμα κι ἀπὸ πρὶν, θὰ γίνῃ μ' ἄλλα λόγια ἕνα εἶδος δ η μ ο σ ι ο γ ρ α φ ο φ ὁ φ ἴ σ μ α, γιατί ὁ Σουρῆς δὲν εἶναι μονάχῃ ποιητῆς τοῦ δόχλου, καθὼς τόνε θέλει ὁ κ. Ψυχάρης, ἀλλὰ καὶ ποιητῆς τῆς δημοσιογραφίας, ἀφοῦ οἱ δημοσιογράφοι—ἢ α' Ἐστία» πρόπερσι μᾶς τὸν εἶπε καὶ Κίπλιγκι—τὸν ἀνακηρύξανε ἐθνικὸ ποιητῆ, καὶ γιὰ τέτιον τόνε προσκυνᾶνε.

—Ὁ Πολυμάς καὶ δὴ ἔπεσε δῖω, ἀφοῦ λέει πὼς τὸ κ α θ α ρ ὀ κ ρ ι τ ι κ ὸ μ ἔ ρ ο ς τῆς κριτικῆς τοῦ κ Ψυχάρη τοῦφάνηκε σὰ νὰέβλεπε γραμμένο ἀπὸ τὸΣαιν-Μπῆδ.

—Ἀλήθεια, ἀναφέραμε τὸν Πολυμά καὶ θυμηθῆκαμε κάτι νοστιμώτατο.

—Κάποιος νεαρὸς ποιητῆς τοῦστειλε ἀπὸ τὴν Κυπαρισσία ἕνα γραμματάκι—χωρὶς ὑπογραφή, πάντα, ἀπὸ μετριοφροσύνη τοῦ ὁ ἄνθρωπος—μὲ τοὺς ἀκόλουθους στίχους:

Ἐδιάβαζα στὰ Φῶτα καὶ στὰ Γέννα

ποὺ γράφεις γιὰ τῆς μάννας σου τὴ γέννα.

Ἡ Δέσποινα νὰ δώσει τὴν ὑγεία σου!

Μὰ τώρα νὰ σοῦ βάλει κι ὁ γιαιτρός σου

χιονόνερο συχὰ στὸ κούτελό σου

καὶ σὺρριζα νὰ κόψει τὰ μαλλιά σου!

—Οἱ στίχοι εἶναι ὁμορφοί, καθὼς βλέπεται, γι' αὐτὸ καὶ μεις τοὺς δημοσιεύουμε, νὰ δώσουμε ἔτσι κούραγιο στὸ νέο ποιητῆ καὶ νὰ τόνε καταφέρουμε νὰ σταίλει κι ἄλλα ὁμορφώτερα.

—Ἐἶδε ἡ μεταφραστὴ τῆς «Στρίγγλας» τοῦ Σαίξπηρ ἀπὸ τὸν Ποριώτη ποὺ παίχτηκε στὸ Βασίλειο.

—Ἔτσι τὸ Βασίλειο μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς πὼς βῆκε τώρα, μὲ τὸν Κ. Χατζήπουλο καὶ μὲ τὸν Ποριώτη, τοὺς μεταφραστὰς του. Ὁ Θεὸς νὰ δώσει στὸν κ. Πετσάλη φώτιση νὰ τοὺς κρατῆσει.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

(ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ κ. Δ. ΖΗΛΟΥ)

34

Τὸν ὕπνο μου ἀνήθηκα, ποτὲς μὴν τραγουδήσω, μὴν ἀκουστῶ στίς ἔμορφες, σφάρτες τίς μαδρονάτες. Ἡ Ἀγάπη μου μὲ φώναζε καὶ ἡ Ἀγάπη μου φωνάζει: —Νὰ στείλω ἐγὼ τὸν ὕπνο σου νὰ κοιμηθῶμε ἀντάμα. Κ' ἡ συντροφιά μὲ γέλασε, πρηγοριὰ μεγάλη.

35

Πολλὰ καράδια στὸ γυαλό, δὲν ξέρω τί γυρῶδουν, καὶ τούρκικα καὶ φρίγκικα εἶταν κι ἕνα ρωμαίικο φορεῖ σταβρὸ στὴν πρὶμη του, σταβρὸ καὶ στὸ κιστρίτι. Καὶ στὴ δεξιά του τὴ μεριά τρεῖς φραγκοπούλες παίξουν, ἢ μία παίξει ταμπουρᾶ κ' ἢ ἄλλη τὸ μπουζούκι κὴ τρίτη ἢ μικρότερη παίξει μὲ τὸν ἀφάντη.

36

Βοσκοπούλα καθισμένη στὴν ἀκρογιαλιά τὰ ψαράκια τῆς ψαρέβει μὲ ξανθὰ μαλλιά. Βάρκα πέρασε πὸ πέρα κι ὁ ψαράς μιλεῖ: —Καλημέρα, βοσκοπούλα, κι ὦρα σου καλὴ. Ὅποιος ἔχει πλούτη, χάρη καὶ καλὴ καρδιά παίρνει ἔμορφα κορίτσια μὲ χωρὶς προικιά.

37

Κάτω στὴν ἀγία Μαρίνα καὶ στὴν Παναγιὰ δώδεκα χρονῶν κοράσι γίνκε καλογριά. Μὲ σταβρὸ, μὲ δαχτυλίδι πάει στὴν ἐκκλησιά, οὐδὲ τὸ σταβρὸ τῆς κάνει κι οὐτε χαϊρετῶ καθεται στὸ σταβροδρόμι καὶ κρασοπουλεῖ καὶ ἀπερνοῦν τὰ παληκάρια, τὴν καλημερνοῦν:

—Καλημέρα σου καλόγρια, τί πουλεῖς ἀφτοῦ; —Κρασοπούλαγα ἢ καημένη, τὸ ξεπούλησα. Ἄπερνάει ὁ γιός τοῦ μπέη, τὴν καλημερνοῦ: —Καλημέρα σου, καλόγρια, τί πουλεῖς ἀφτοῦ; —Κρασοπούλαγα ἢ καημένη, τὸ ξεπούλησα. —Πόσο τὸ πουλεῖς, καλόγρια, τὸ γλυκὸ κρασί; —Πέντε γρόσιας τοὺς γερνόντους, τσιάμπα τὰ παιδιὰ.

38

Μιά παπαδιά στὸν ἀργαλιὸ τὰ πόδια τῆς κουνάει καὶ μὲ τὸ νοῦ τῆς ἔλεγε καὶ μὲ τὸ νοῦ τῆς λέγει: —Δὲν τόνε θέλω τὸν παπαῖ, τὸν τράγο μὲ τὰ γένια, θὰ πάρω τσιοπανόπουλο ποὺ παίξει τὴ φλογέρα, ποὺ ἔχει χίλια πρόβατα καὶ δυὸ χιλιάδες γίδια. —Λύκος νὰ φάει τὰ πρόβατα καὶ τσιάκαλος τὰ γίδια καὶ μιὰ βαριά βαριά ἀρρωστία νὰ μάσει τὸν τσιοπάνο.

39

Θέλιτε δεντριά μου ἀνοίξετε, θέλιτε καὶ μαραθεῖτε, στὸν ἴσκιό σας δὲν κάθομαι, νερὸ ζεστό δὲν πίνω μὲν καρτερῶ τὴν ἀνοιξη, νάρθει τὸ καλοκαίρι, νὰ ζῶσω πάλι καὶ σπαθί, ντουφρέκι, καρτοῦλι, νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κονεδοῦνια, νὰ βρῶ τοὺς κλέφτες στὰ κλαδιά καὶ τὰ καπετανάτα γιὰ νὰ σουριζῶ κλέφτικα τὸ πὼς σφυρζοῦν οἱ κλέφτες.

40

Τῆς Κυρίτσινας ἡ κόρη πὸ τὸν Τούρναχο νῶλη μέρα μὲν ἀλλάζει καὶ γυαλιζεται, νῶλη μέρα μὲν ἀλλάζει καὶ στολιζεται καὶ στὸ παραθύρι βγαίνει καὶ γυαλιζεται, κι ἀπερνοῦν τὰ παληκάρια, τὴν καλημερνοῦν, κι ἀπερνάει ὁ γιός τοῦ μπέη, τὴν καλημερνοῦ: —Καλημέρα σου Ἐλένη.—Καλὸ στον τὸ Μεμέτ—Ἄλῃ. Ρίχτει μῆλο, πορτοκάλι, δὲν τὸ δέχεται, τ' ῥίχνει μάλιαμα κι ἀσήμι, χαμογέλασε. Τοὺς προξενητάδες στέλνει, δὲν τοὺς δέχεται. —Δὲν τὸ θέλω, δὲν τὸν πέρνω τὸ Μεμέτ—Ἄλῃ, θὰ ἀρτένεται τίς τετράδες καὶ παρασκιδές.

41

Ὅλων τῶν κάμπων τὰ πουλιὰ εὖλα πιασμένα τᾶχω, τὴν πέρδικα τὴν πλουμιστὰ δὲ μπόρω νὰ πλανιάσω πῶχει τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά γραμμένα, καὶ ἀνήμερα στὰ δυὸ φτερά πάνου γυαλι κραταί. —Τὰ κάλια μου περήφανα καὶ φρόδια μου γραμμένα ἢ τὸ ποῖδε παπαῖ; οἱ τᾶγραψε, τὸ ποῖδε μητροπολίτης. —Οὐδὲ παπᾶς μοῦ τᾶγραψε κι οὐδὲ μητροπολίτης. —Νὰ δώσω ἐγὼ τὰ γραφτικά, νὰν τὰ φιλοῦμε ἀντάμα. Θέλω νάρθει κίνας καιρός, κίνας βραχὲς χαιμιώνες, νὰ τᾶχσω ἀβρόχια στὰ βουνά καὶ πλάνο μὲς τοὺς κάμπους γιὰ νὰ σὲ πιάσω ζωντανὴ σὴν παρθενοκοράτι.

42

Πάνει τὸ μῆλο νὰ χαθεῖ, τὸ ρόδο νὰ σαπίσει, πάνει καὶ τὸ τριαντάφυλλο, πάνει νὰ μαραγκιάσει, πάνει κ' ἢ Καλτσούδα στὸν πασιὰ, πάνει νὰ προσκυνήσει. —Πολλὰ τὰ ἔτη, μπέη μου.—Καλὸ στὴν τὴν Καλτσούδα. Καλτσούδα μ' εἶ ἄργιασε νάρθειε τόρα τοῦτην τὴν ὦρα: —Νιλήθειε, μτέη μ', ἄργιασε νάρθῶ νὰ προσκυνήσω πανάθεμα τὴν τέχνη μας πῶχομε μεις οἱ κλέφτες, μὲ φόβο τρώμε τὸ ψωμί, μὲ φόβο πορπατοῦμε, μὲ φόβο λημεριάζουμε στὰ κλέφτικα λημέρια.

Ὁ νοικάρης του εἶναι γιαιτρός δίχως πελατεία, κι ὁ κύρ Κωστῆς περνάει στὸ τέλος τοῦ μήνα, πρῶτ' ἀπὸ τὸ σπῆτι γιὰ τὸ νοῖκι.

—Καλημέρα, γιαιτρί! —Καλημέρα, κύρ Κωστῆ! Σάν ἀρρωστος μοῦ φαίνεσαι... Τί ἔχεις; Βγάλ' τὴ γλώσσα σου!.

Ὁ κύρ Κωστῆς βγάει τὴ γλώσσα του. Ὁ γιαιτρός κάνει πὼς τὸν ἐξετάζει, τοῦ δίνει μιὰ συνταγή καὶ τόνε διατάζει νὰ μείνει κλεισμένος δυὸ βδομάδες σπῆτι του. Ἔτσι ξεχνιεται καὶ τὸ νοῖκι!

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔντοκοι καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἔντοκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσόν, ἢτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας στερολίνας ἀποδοτίας εἰς ὀριζομένην προθεσίαν ἢ διαρκείας. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις, εἰς χρυσὸν ἢ δὲ ἐπιταγῆς ὕψους (chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐπιταγῆν τοῦ ὁμολογιοῦχοῦ.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταθέτοῦς εἰς τὸ Ὑποκαταστήματι τῆς Τραπεζῆς, ἐν Κερκύρα δὲ, Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἴονικῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι τῶν καταθέσεων

1	1/2	ταί:	0,0	κατ' ἔτος	διὰ	καταθ.	6	μηνῶν
2	"	"	0,0	"	"	"	1	ἔτους
3	1/2	"	0,0	"	"	"	2	ἔτων
2	"	"	0,0	"	"	"	4	ἔτων
4	"	"	0,0	"	"	"	5	ἔτων

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικῶς ἢ ἀνόνομαι.

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἕνα, κ' ἕνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιούνται στὰ γραφεῖα μας τὰκόλουθα βιβλία:

Τοῦ Ψυχάρη «Ταξίδι» καὶ «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη».

Τοῦ Πάλλη «Ἥλιος καὶ φεγγάρι».

Τοῦ Φωτιάδου «Τὸ Ἰλλυρικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις».

Τοῦ Ἑφταλιώτη «Ἱστορία τῆς Ρωμοσσοῦνης» καὶ «Μαζώχτρα, Βρουκολακας κλπ.»

Τοῦ Φιλάντα «Γραμματικὴ τῆς Ρωμοεῖκης γλώσσας (μέρ. Α').»

Τοῦ Λόγγου «Δάφνης καὶ Κλόη» (χαρτοδεμένο) μεταφρ. Ἡλ. Βουτιερίδου.

Τοῦ Σοφοκλέους «Αἴας». Μετάφρ. Ζήσιμου Σιδερῆ.

Τοῦ Κ. Ηαθαγιάννου «Μοσκίς» (Δηγήματα 50 λεπτὰ).

Ἡ ΙΛΙΑΔΑ, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλέξ. Πάλλη, δρ. 3 καὶ φρ. χρ. 3 στὸ ἐξωτερικὸ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Γρηγόριο Εξονόπι υλο. Μᾶς ζητεῖτε μὲ γράμμα σας, νὰ σᾶς δώσουμε τόπο νὰπαντήσετε στὸν κ. Ψυχάρη. Στους ὀρισμούς σας, ὅτι θέλιτε γράψαι, ἀρκεῖ μοναχὰ νὰ μὴ βρίσεται, ἀν καὶ λόγου σας δὲ βρίζετε (κεῖνο ποὺ γράφατε πέρασ' γιὰ τὸ «Νουμά» στίς «Ἀθήνας», δὲν εἶναι βρισιά!) Περιμένουμε λοιπὸν τὸ ἀβρο σας. Ὅσο γιὰ τὴ φοβερα σας, ἐπὶ θὰ στείλετε τὸ γράμμα σας στὸν κ. Ψυχάρη, ἀν κτλ... εἶταν περιττὴ. Ὁ «Νουμάς» εἶναι φημισμένη τοῦ Ταγκόπουλου, ὥστε μοναχὰ σ' αὐτόνε δίνουμε λόγο γιὰ τίς πράξεις μας. Αὐτὸ ἔλεγε τώρα, μὲ τόσες δουλιές ποὺ ἔχει ὁ κ. Ψυχάρης, νὰ καθεται νὰ ποινικοφαλαίει καὶ μὲ τὸ τί θὰ ἐημοσιουτεῖ καὶ τί δὲ θὰ δημοσιουτεῖ στὸ «Νουμά»! —κ. Ἐθρ. Α. Σκάδην. Λάβαμε τοῦ Ὁ ο υ ἰ δ ἰ ο υ τὴν ἐπιστολή, ποῦχατε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς στείλετε, μὰ δὲν τήνε καταλάβαμε γιαιτ' εἶναι γραμμένη Γαλιονέζικα. Κάποιος φίλος ποὺ ξέρει τὴ γλώσσα αὐτῆ, θὰ μᾶς τήνε μεταφράσει καὶ θὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ σᾶς ποῦμε ἀν εἶναι καλὴ ἢ Ὁ ο υ ἰ δ ἰ α.—Δάσκαλο στὴ Σέρφο. Ἄ λ φ α θ η τ ἄ ρ ι ο ἢ Ἄ ν α γ ν ω σ μ α τ ἄ ρ ι ο, τὸ ἴδιο εἶναι ἢ μεις προκηρύξαμε διαγωνισμὸ γιὰ τὸ πρῶτο βιβλίον ποὺ παίρνει τὸ Ρωμοίπουλο στὰ χεῖρά του. Γιὰ τὸν τίτλο τοῦ βιβλίου λίγο μᾶς νοιάζει. Τίς ἄλλες πληροφορίες ποὺ μᾶς ζητεῖτε, θὰ τίς βρεῖτε στὸ σημερινὸ ἀβρο τοῦ συνηγᾶτῃ μας Α ὁ δ ο ὕ Π ο δ α β ρ ο ὕ.